

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 400 36 00, 01 400 33 11

F: 01 433 10 31

E: gp.mgrt@gov.si

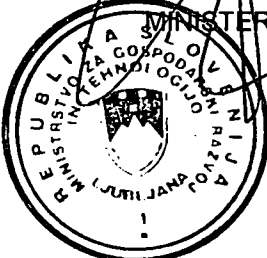
www.mgrt.gov.si

Številka: 007-19/2017/1

Datum: 3.5.2017

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo daje v javno razpravo predlog Zakona o Kobilarni Lipica (ZKL-1), ki obravnava enega izmed največjih kulturnih spomenikov in turističnih znamenitosti v Sloveniji. Javna razprava je odprta 30 dni.

Zdravko Počivalšek
MINISTER

Priloga:

- Predlog Zakona o Kobilarni Lipica

ZAKON O KOBILARNI LIPICA - 1

EVA 2017-2130-0010

1. UVOD

Kobilarna Lipica je **izjemen kulturnozgodovinski in naravni spomenik v nacionalnem in svetovnem merilu** in najstarejša evropska kobilarna, ki nepretrgano (od ustanovitve leta 1580 in vse doslej) vzreja isto pasmo konj. Z Zakonom o Kobilarni Lipica je bila leta 1996 (Ur. l. RS št.29/96) razglašena za kulturni spomenik državnega pomena.

Kobilarna Lipica je **svetovno priznana izvorna kobilarna konj lipicanske pasme**, vrhunski konjerejsko-konjeniški center, mednarodno študijsko-raziskovalno središče ter kulturni spomenik državnega, evropskega in svetovnega pomena. Je **zaščitna znamka in identitetni simbol Republike Slovenije** ter eden od pomembnejših generatorjev razvoja na Krasu.

Posestvo kobilarne je edinstveno okolje, ki s svojo prostorsko ureditvijo, stavbnim jedrom, krajino in podnebjem omogoča razvoj primarne dejavnosti kobilarne (konjereje, konjeništa ter varovanja kulturne dediščine in krajine) ter z njo povezanih sekundarnih dejavnosti – turizma, gostinstva in športa. Kot Kobilarna Lipica, je tudi **Kraška kulturna krajina v Lipici** zaradi svoje edinstvenosti z odlokom **razglašena za kulturni spomenik državnega pomena**.

Kobilarna Lipica je tudi **ena od najbolj prepoznavnih turističnih destinacij Slovenije** v svetu in se uporablja kot eden od nosilnih identitetnih simbolov pri vseh mednarodnih komunikacijah slovenskega turizma, **v zavesti Slovencev pa je ena od ikon Slovenije**.

1.1 Ocena stanja in razlogi za sprejetje predloga zakona

Zakon o Kobilarni Lipica opredeljuje njeno območje, status in način upravljanja celotnega zavarovanega območja, ki obsega 311 ha posestva s kraško kulturno krajino, čredo konj lipicanske pasme ter stavbno in umetnostno dediščino. Posestvo vključuje večje število objektov, namenjenih konjereji, konjeništvu, turističnim in gostinskim programom, kulturi, športu in rekreaciji, upravi, stanovanjem itd. Prvotni zakon je bil sprejet leta 1996, in je bil do sedaj trikrat spremenjen oziroma dopolnjen. Zaradi vseh sprememb, ki so se dogajale od sprejetja zakona v letu 1996 je veljavni zakon nestrukturiran in nepregleden ter vsebinsko ne odraža potreb in zahtev, ki so nujne za uspešno upravljanje z zavarovanim območjem ter za nadaljnji razvoj.

Poleg zakona je v veljavi tudi podzakonski akt in sicer Uredba o razmejitvi premoženja na zavarovanem območju Kobilarne, s katero se ureja razdelitev premoženja, ki je potrebno za javno službo in z njo povezano gospodarsko dejavnost ter za tržno dejavnost (gostinsko hotelirska dejavnost, rekreativne in športne dejavnosti...). Uredba o razmejitvi premoženja je nepopolna in ne razmejuje pravilno vsega premoženja, zato jo je potrebno spremeniti, oziroma dopolniti.

Predlog novega zakona je strukturiran po glavnih področjih. Večji poudarek je na bistvu oziroma osnovi celotne Lipice, to je na konju Lipicancu, kar je bilo po mnenju predlagatelja do sedaj premalo izpostavljeno in kar se odraža tudi v sedanjem stanju, ki kaže na neustrezno starostno strukturo črede, na nepravočasno in neprimerno usposobljenost konj, na neustrezno politiko na področju vzreje in ne nazadnje Kobilarna Lipica zaostaja tudi na športnem področju, kjer je Kobilarna Lipica v preteklosti dosegala izjemne uspehe, danes pa se večine tekmovalcev niti več ne udeležuje.

Dejavnosti na območju Kobilarne Lipica so se v preteklosti izvajale v različnih pravno organizacijskih oblikah in sicer enotno v sklopu javnega zavoda, kateri je imel težave na gospodarskem delu zaradi predpisov, ki veljajo za javne institucije ter ločeno za turistično dejavnost v samostojni gospodarski družbi, katera pa je imela težave zaradi nezagotovljenega zagonskega kapitala, neustreznega vodenja in nekonstruktivnega sodelovanja s kobilarno. Glede na izkušnje zadnjih desetletij, nobena od dosedanjih oblik oz. organizacij in poslovnih modelov upravljanja zavarovanega posestva Lipica ni bila uspešna.

Z zadnjo spremembo zakona v letu 2016 (ZKL-C), je bila javnemu zavodu ponovno dopuščena možnost za izvajanje tržne – turistične dejavnosti, vendar bi naj bila to zgolj začasna rešitev, ki omogoča izvajanje turistične dejavnosti v primeru likvidacije ali stečaja družbe Lipica turizem d.o.o.. Dejstvo je tudi, da brez primernih pogojev za poslovanje, z neustreznim vmešavanjem politike, z nestabilnim vodenjem in upravami, ki so se menjavale praktično vsako leto, brez jasno zastavljene vizije lastnika in s premalo zagotovljenih proračunskih sredstev za izvedbo zakonsko določenih minimalnih nalog za varovanje in razvoj črede lipicancev in drugih varovanih elementov posestva oz. učinkovitih organizacijskih pogojev za zagotavljanje dodatnih sredstev na trgu dejavnost Kobilarne Lipica ne more poslovati ekonomsko uspešno in hkrati zagotavljati varovanja in razvoja izredno občutljivega zavarovanega dela posestva.

Problemi na območju Kobilarne Lipica se kopičijo že dalj časa in se izražajo tako v fizičnih kazalcih, zmanjšanju števila obiskovalcev pri vseh dejavnostih, posledično pa tudi v finančnih rezultatih, nezadovoljstvu zaposlenih in obiskovalcev, slabi kakovosti storitev, ter v številnih negativnih medijskih objavah, kar je privedlo do izredno negativne percepcije blagovne znamke Lipica, ki vključuje tako kobilarno kot tudi turistično gostinski del. To gotovo ne more biti v ponos države, da svoj največji kulturni spomenik ne zmore upravljati na način, da bi slednji zagotavljal kakovostno storitev, s katero se lahko predstavi svetu.

Na posestvu Lipica se izvajajo sledeče dejavnosti:

- konjereja in konjeništvu,
- varovanje kulturne dediščine,
- ohranjanje narave (varstvo naravnih vrednot in ohranjanje biotske raznovrstnosti),
- turizem, šport in gostinstvo,
- upravljanje s premoženjem Republike Slovenije.

1.1.1 Ocena stanja na področju konjereje in konjeništvu:

Težave na področju reje in vzreje konj, so predvsem sledeče:

- staranje črede - neustrezna struktura (potreben strokoven načrt za nadaljnji razvoj črede),
- neustrezna kadrovska zasedba,
- slaba usposobljenost konj zaradi neustrezne kadrovske strukture,
- del infrastrukture še vedno neurejen (vključujoč druge poje dela),
- ni centra za osemenje,
- slabo trženje tako konj za prodajo, kot storitev kobilarne v celoti (kot posledica se kaže, da ni ustrezno definiranega produkta in kvalitete produkta).

V sklopu primarne dejavnosti se izvajajo vse dejavnosti, vezane na rejo, vzrejo in ohranjanje konj lipicancev, njihovo šolanje, vodenje relevantnih evidenc itd. V ta sklop se umešča tudi skrb za varovanje ter ohranjanje naravne in kulturne dediščine na območju Kobilarne Lipica. Med dejavnosti, ki jih izvaja kobilarna, spadajo tudi ogledi in organiziranje dogodkov povezanih s konji (šole jahanja, dresura, izobraževanje in predstave), dogodki povezani s kulturo ter naravna in kulturna dediščina na območju Kobilarne Lipica.

Stanje črede:

Velikost črede je že leta dokaj stabilna in se giblje okrog 350 konj. Na dan 1.1.2017 je čreda konj štela 334 konj, od tega je 80 konj naraščaja do 4. leta starosti, ki se nahajajo na posestvu Ravne. 73 konj je v oskrbi še pri drugih rejcih.

Letno število prirastka v zadnjih letih je cca 20 konj, kar po mnenju stroke ne zadostuje za vzdrževanje strukture črede na primernem nivoju. Preveč je ostarelih konj in konj, ki niso primerni za nadaljnjo rejo, prirastka, iz katerega pa bi bilo možno izločiti plemenske konje, pa je premalo.

Stanje konj na dan 1.1.2017 pa posameznih kategorijah je sledeče: 29 plemenskih žrebcev, 109 plemenskih kobil, 80 konj naraščaja do 4. leta starosti, 111 delovnih konj in 5 ponijev. V treningu klasične jahalne šole je 91 konj (od tega jih 41 nastopa v programih), za katere skrbi 19 jahačev. Od tega je konjev za turistično jahanje 14, vendar za te primanjkuje usposobljenih jahačev. Konj v treningu za vprežne vožnje je 28, od tega 12 tekmovalnih, usposobljenih voznikov pa je 5. Kobilarna Lipica ima na seznamu za prodajo za leto 2016 70 konjev starejših od 5 let (polovica je starejših od 10 let), ki jih kobilarna ne potrebuje za delo ali reprodukcijo.

Preteklo prodajo konj v Kobilarni Lipica ni možno ocenjevati kot uspešno. V letu 2015 je bilo prodanih le 9 konj v skupnem znesku kupnine 2.523,40 EUR v letu 2016 pa v skupnem znesku 38.334 EUR. Vzrokov za tako slabo prodajo je sicer več, vendar, ni mogoče spregledati dejstva, da so konji v Kobilarni Lipica nezanimivi za trženje – prodajo, ker so neustrezno usposobljeni in strenirani – nimajo znanja. To je predvsem posledica napačne kadrovske politike, ki se odraža tako v premajhnem številu jahačev, kot tudi v ustreznem znanju, usposobljenosti in kompetencah jahačev in posledice tega so neprimerno usposobljeni konji, ki ne morejo doseči primerne prodajne cene, kot bi jo kot lipicanci lahko, kar pomeni dejansko degradacijo Lipicanca.. Za primerjavo, Kobilarna Piber zasluži letno s prodajo konj do 250.000 EUR s približno enako velikostjo črede.

Kobilarna Lipica ne slovi zgolj zaradi lipicancev kot takih, temveč tudi zaradi Lipiške šole jahanja, ki je primerljiva (po programu ne pa po obsegu) s Špansko jahalno šolo na Dunaju. Usposobljenost konj za tovrstne predstave je in mora biti na najvišjem nivoju in zahteva vrhunsko znanje tako konj, kot trenerjev in jahačev. Prav tako je potrebno konje usposobiti za vožnje s kočijami, in za ostale vrste jahanja (turistično jahanje, terensko jahanje, za učenje jahanja). Za primerno usposobljenost je potreben ne samo zadostno število kadra, temveč mora biti ta tudi kompetenten tako po teoretičnem kot tudi po praktičnem znanju. Tega kompetentnega kadra pa v Lipici že nekaj časa primanjkuje. Neustrezna kadrovska zasedba se kaže že na področju testov delovne sposobnosti mladih konjev, kjer prihaja do zamud pri izvajanju testov, kar je popolnoma nesprejemljivo. Jahačev, ki so primerni za izvajanje testa je samo 6, po mnenju stroke pa po znanju ustrežata le 2. V kolikor se ta problematika ne bo primerno razrešila v najkrajšem času, bo potrebno zmanjšati število konj v jahalni šoli in posledično število predstav dresure jahanja. S tem bi se bistveno okrnila ena od najbolj prepoznanih nalog javne službe, ki jo predpisuje ZKL.

Površine namenjene šolanju konj so primerne. Na razpolago so 4 jahalnice in zunanja jahališča. V eni od jahalnic so bila izvedena najnujnejša obnovitvena dela, medtem, ko je potrebno ostale, predvsem pa programsko jahalnico, v kateri potekajo predstave Lipiške jahalne šole, temeljito obnoviti. Enako velja za hipodrom, ki je v slabem stanju in nima servisnih prostorov.

Strokovna komisija za letni pregled Kobilarne Lipica že več let opozarja tudi na nujnost vzpostavitve Osemenjevalnega centra (za pridobivanje, konzerviranje, shranjevanje in distribucijo semen), ki bi ga Kobilarna Lipica tudi iz razlogov, vezanih na izvirnost, kot tudi nadzora nad rejo lipicancev, morala zagotoviti.

Na tem področju je v povezavi z konjerejo in konjeništvom bistvenega pomena priprava in kvalitetno, agresivno in pravočasno trženje programov, prirejenih za različne skupine obiskovalcev.

1.1.2 Ocena stanja naravne in kulturne dediščine:

V povezavi z delovanjem države na območju Kobilarne Lipica je pomembna tudi funkcija ohranjanja naravne in kulturne dediščine na območju, ki je opredeljeno kot kulturni spomenik nacionalnega pomena, kar je mogoče učinkovito izvajati le z ustreznim upravljanjem vseh dejavnosti kot celote. Na področju stanja naravne in kulturne dediščine so se razmere po investicijah v letih 2014 in 2015 bistveno izboljšale, čeprav je še vedno nekaj objektov in krajine, ki jih je potrebno urediti. Z obnovo večine hlevov, celotnega hofa, graščine, muzeja lipicancev (že pred letom 2015), z ureditvijo večjega dela kulturne krajine, se je vizualna podoba kobilarne izrazito izboljšala, kar seveda vpliva tudi na splošni vtis, ki ga dobijo obiskovalci, predvsem tisti iz tujine. Za dokončno ureditev kobilarniškega dela, bo potrebno izvesti še investicije v obnovo programske jahalnice in ostalih dveh jahalnic, nujna je posodobitev in obnova hipodroma, v izredno slabem stanju pa so tudi tehnične delavnice.

1.1.3 Uspešnost poslovanja v delu javne službe:

Z vidika finančnih rezultatov, posluje javni zavod Kobilarna Lipica že vse od leta 2011 z izgubo, ki se v zadnjih 2 letih sicer zmanjšuje, vendar ne na račun povečanih prihodkov, temveč na račun znižanja stroškov, kar je lahko pri dejavnosti, kot je v Lipici tudi dvorezen meč, saj lahko ogrozi izvajanje primarne dejavnosti javne službe. Vse od leta 2011 se znižujejo tudi celotni prihodki kobilarne, ne samo na račun znižanja proračunskih sredstev, temveč tudi zaradi zniževanja prihodkov iz naslova poslovanja. To je predvsem posledica, da so se zmanjševala sredstva za trženje in promocijo – praktično jih ni bilo. Ne glede na to pa ne gre zanemariti ključnega faktorja, ki vpliva na ustvarjanje prihodkov – to je kakovost produkta. Produkt kobilarne ni tržno usmerjen. Obiskovalcem ne nudi dovolj doživetij, celotne kulturne dediščine, posestvo je zaprto, galerija Avgusta Černigoja ni ustrezno tržno predstavljena, muzej kočij ni na ustrezni kakovostni ravni itd.... Zato se pri takem stanju produkta upravičeno postavi vprašanje rezultatov trženja in promocije. Nazadovanje v finančnih rezultatih kobilarne je odraz fizičnih kazalcev, ki so od leta 2011, ko je bilo število obiskovalcev preko 100.000, padli na 70.000 in se v zadnjih 2 letih minimalno zvišujejo.

1.1.4 Tržna dejavnost

Glavne težave v poslovanju turizma so :

- Več poudarka je potrebno posvetiti šoli jahanja in turističnem jahanju, za kar obstaja tudi povpraševanje. Zaradi pomanjkanja kadrov so se te naloge v zadnjih nekaj letih izvajanje zgolj v minimalnem obsegu, tako da je prostora za razvoj še veliko. Praktično uspeh celotne gospodarske dejavnosti, ki je povezana z javno službo, temelji na izgledu in usposobljenosti konj in zaposlenih.
- pomanjkanje novih programov in programov v povezavi s primarno dejavnostjo,
- dotrajana infrastruktura in oprema za izvajanje gostinske in turistične dejavnosti,
- pomanjkanje likvidnih sredstev za pripravo in zagon vsakoletne glavne turistične sezone,
- ni produkta oziroma obstoječi je slab in neprimeren za današnji čas ,
- odsotnost primernih trženjskih aktivnosti,
- pomanjkanje tesnega sodelovanja in številne administrativne ovire pri oblikovanju in trženju turističnih programov in vključevanju programov Kobilarne v turistične programe.

Turistična dejavnost se na območju kobilarne razvija in izvaja že od 60-ih let dalje. Ker v neposredni bližini ni bilo ustrezne turistične ponudbe za zadostitev potreb gostov, se je tukaj razvila hotelska (Hotel Klub, Hotel Maestoso) in rekreacijska ponudba (golf, minigolf, tenis, konjeniška rekreacija in šport). Osnovni namen razvoja turistične ponudbe je bil izkoristiti turistični potencial, ki ga ima območje, s tem, da se ustvarijo in krepijo ekonomski pogoji za trajnostni obstoj, varovanje in razvoj posestva, ki bi zagotavljal tudi ustrezne vire za financiranje tega.

Primarna (varovana dejavnost, čreda, zavarovana krajina) in sekundarna dejavnost (turizem, gostinstvo, rekreacija) sta se na območju Kobilarne Lipica pod okriljem enega subjekta izvajali vse do leta 2006, ko je

zakonodajalec za zagotovitev večje transparentnosti med primarno in sekundarno dejavnostjo začel spreminjati zakonodajo.

Zakon 1996

Kobilarna Lipica je bila razglašena za kulturni spomenik nacionalnega pomena z Zakonom o Kobilarni Lipica leta 1996, ko je ustanoviteljske pravice nad Konjerejsko turističnim centrom Lipica, prevzela Republika Slovenija in ustanovila javni zavod Kobilarna Lipica, ki je v tej obliki deloval do leta 2007. V letu 2007 je bila ustanovljena gospodarska družba Lipica turizem d.o.o. za izvajanje tržne dejavnosti, izvajanje javne službe je ostalo v okviru javnega zavoda.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o Kobilarni Lipica – ZKL-A (Uradni list RS, št. 79/06 z dne 27. 7. 2006) je v 9. členu določil, da lahko Kobilarna Lipica za izvajanje gospodarske dejavnosti kot edini družbenik s soglasjem vlade ustanovi gospodarsko družbo z omejeno odgovornostjo. Pravice ustanovitelja in družbenika v gospodarski družbi izvršuje svet Kobilarne Lipica. 1. marca 2007 je vlada izdala soglasje Kobilarni Lipica k ustanovitvi gospodarske družbe Lipica Turizem d.o.o. V sodni register pri Okrožnem sodišču v Kopru je bila ta vpisana 10. maja 2007 z osnovnim kapitalom 7.500,00 evrov. Nanjo niso bile prenesene nepremičnine, ki se uporabljajo v dejavnosti turizma. Lipica Turizem d.o.o. je upravljala hotel Maestoso in gospodarila z njim, izvajala gostinske storitve, vključno s »cateringom«, tržila športne produkte (golf, tenis, kolesarjenje, minigolf), organizirala poroke, vodila ogleda muzeja in organizirala prireditve na območju Kobilarne Lipica in zunaj njega.

Že od ustanovitve naprej se je družba soočala s težavami in imela negativen poslovni rezultat, izjema je bilo leto 2010, ko je bila družba dokapitalizirana. Vzrokov za slabo poslovanje je več, glavni so: **neprimerna ustanovitev brez zagotovljenih zagonskih sredstev, saj takratni odločevalci novi družbi niso zagotovili ustreznih zagonskih sredstev**, temveč so z določitvijo sodil del sredstev prelivali iz javnega zavoda v novo družbo, kar je **oba subjekta pripeljalo do še večjih težav** in ustvarilo mnenje, da turizem izčrpava osnovno dejavnost. To mnenje oziroma miselnost pa je kljub vsemu zelo vprašljiva, saj je bilo na podlagi analiz med letoma 2002 in 2003 ugotovljeno, da se sredstva prelivajo v obe smeri.

Z drugo spremembo zakona leta 2014 se je določilo, da Javni zavod Kobilarna Lipica konec leta 2014 ne sme izkazovati kapitalskih naložb, zato je bila družba prenesena na Republiko Slovenijo in s tem v upravljanje s strani Slovenskega državnega holdinga. Z navedeno spremembo zakona je bilo tudi **onemogočeno izvajanje kakršne koli tržne dejavnosti v javnem zavodu**, razen tiste, ki je vezana na javno službo. **Prepoved izvajanja tržnih dejavnosti**, razen tistih, ki so povezane z javno službo, v praksi ni bila izvedljiva, zato zakona že od sprejetja naprej v nekaterih določbah ni bilo mogoče izvajati na predpisan način. Prav tako zaradi neurejenosti dokumentov ni bilo mogoče izpeljati razpisa za dolgoročni najem, kot je bilo predvideno s to spremembo zakona. Hkrati je ločevanje, med seboj sicer najtesneje povezanih in soodvisnih dejavnosti na enem zaokroženem posestvu, prineslo številne administrativne in poslovne ovire za učinkovito trženje in razvoj tako kobilarniških kot turističnih programov.

S tretjo spremembo zakona v letu 2016 je bila zaradi čedalje slabšega poslovanja tako na področju turizma, kot posledično tudi s težavami v javnem zavodu, sprejeta tretja sprememba zakona, s katero je bilo ponovno omogočeno izvajanje tržne dejavnosti v javnem zavodu, ki posledično pomeni tudi možnost ponovne združitve vseh dejavnosti na območju posestva Lipica v okviru ene pravne osebe.

Sprememba ZKL v letu 2016 je bila posledica izredno slabega poslovanje gospodarske družbe Lipica turizem, za katero pa je bilo več vzrokov. Glavni vzroki za slabo poslovanje turistične dejavnosti so bili neprimerna ustanovitev družbe, brez kakršnega koli zagonskega kapitala, slabo vodenje, administrativne ovire pri celovitem oblikovanju turističnih programov sestavljenih iz kobilarniških in turističnih programov, splošna gospodarska kriza, ki se je začela leto dni po ustanovitvi družbe, v veliki meri pa tudi negativna podoba, ki spremlja Lipico že več let, ter nesprejete odločitve s strani lastnika v zvezi z nadaljnjim razvojem na tem območju. Da je temu res tako, kaže tudi dejstvo, da je Kobilarna, kljub zakonskemu določilu že od leta 2014 brez načrta upravljanja, ki predstavlja strategijo razvoja celotnega območja.

Uspešnost delovanja turistične dejavnosti v okviru posestva Lipica pa je seveda v največjem delu odvisna od uspešnosti in načina izvajanja primarne dejavnosti Kobilarne Lipica zato sta obe dejavnosti med seboj neločljivo povezani in soodvisni.

Turistična infrastruktura:

Za turistično dejavnost je na območju namenjena naslednja infrastruktura:

- Hotel Maestoso ter poleg hotela, s področja gostinstva, delujoča golf cafe in letni šank. – Hotel Maestoso razpolaga skupaj z 59 sobami s 107 ležišči. Hotel ima 3***. Savna in bazen zaradi slabega stanja, ne delujeta. V sklopu hotela je restavracija, snack bar in pokrita letna terasa. Letni šank obratuje, vendar je potreben obnove, prav tako obratuje golf caffe, ki pa je v dobrem stanju.

Na območju je tudi igrišče za golf z 9 luknjami in tenis igrišča. Igrišče za golf je eno redkih v Sloveniji, ki zaradi ugodne mikroklimе lahko praktično deluje skozi celo leto.

Stanje infrastrukture namenjene turistični dejavnosti, je slabo in kmalu ne bo več primerno za trženje v povezavi s tako elitno lokacijo, kot je posestvo Kobilarna Lipica. Upravljavec hotelskega in gostinskega dela je po spremembi ZKL-C ministrstvo pristojno za turizem, upravljavec zemljišč, na katerih je igrišče za golf, pa je Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov. Vse nepremičnine in zemljišča, ki niso v upravljanju javnega zavoda, so v najemu.

Poleg navedene infrastrukture je na območju Kobilarne Lipica še Hotel Club, ki je zaradi dotrajanosti zaprt, nedelujoča pa so zaradi slabega stanja še igrišča za tenis in mini golf, ter notranji mali olimpijski bazen, ki se sicer nahaja v okviru Hotela Maestoso.

Glede na dejstvo, da je družba Lipica turizem d.o.o. vseskozi poslovala z izgubo, tudi ni imela dovolj sredstev za vsakoletno pripravo turistične sezone. S primernim produktom, trženjem in prodajo bi si sicer lahko zagotovila boljše rezultate iz poslovanja. Prav tako v zadnjih letih ni nobenih novih programov, ki bi povezovali ponudbo na tem področju, zaradi nakopičenih težav, pa so kadri nemotivirani.

(Ne)uspešnost poslovanja turistične dejavnosti je predvsem posledica vseh zgoraj naštetih razlogov. Glede na lokacijo in povezanost z eno največjih znamenitosti Slovenije, bi morala ta dejavnost poslovati pozitivno in pokrivati tudi del stroškov javne službe. Da je dejavnost lahko pozitivna, je moč razbrati tudi iz rezultatov glavne turistične sezone, ko turistična dejavnost, kljub vsem zgoraj naštetim težavam, posluje pozitivno. Z ureditvijo najbolj perečih težav, lahko ta dejavnost posluje pozitivno skozi celo leto.

Z izvedenimi investicijami v javno infrastrukturo v letu 2014 in 2015 (obnovljena zaščitena kulturna dediščina in krajina), ki lahko veliko prispevajo k povečanju privlačnosti in kakovosti celovite ponudbe Kobilarne Lipica tako pri izvajanju osnovne primarne dejavnosti kot tudi pri izvajanju turističnih dejavnosti (možnost oblikovanja novih turističnih proizvodov) in s tem tudi izboljšane možnosti za uspešnejše poslovanje obeh večjih segmentov dejavnosti na območju posestva.

Kobilarna Lipica je enovito zaokroženo območje, ki je v 100-odstotni lasti enega lastnika (RS) in katerega dejavnosti so med seboj tesno prepletene, kar pomeni, da se mora na enovit način izvajati tudi trženje in upravljanje celotnega posestva, če želimo, da bo učinkovito, gospodarno in ne nazadnje tudi premišljeno. Javnost (splošna, turistična in strokovna) dojema Kobilarno Lipica kot kobilarno oziroma posestvo kot celoto z enovitim produktom.

Dodaten vidik nujnosti enovitega upravljanja posestva Kobilarne Lipica ter nemotenega nadaljevanja izvajanja tržnih in turističnih dejavnosti v okviru celovite vodene posestva, je tudi učinkovita gospodarska in razvojna izkoriščenost premoženja in naložb Republike Slovenije ob hkratnem zagotavljanju varovanja in razvoja zavarovanih delov posestva.

Kobilarna Lipica je v tujini (in tudi doma) ena od najbolj prepoznanih turističnih destinacij Slovenije. Letno jo obišče več kot 70.000 obiskovalcev, večina je tujcev. Ob podatku, da je bilo leta 1985 več kot 280.000 obiskovalcev, je jasno, da je **razvojni potencial posestva Kobilarne Lipica izjemno velik. V zadnjih 50 letih** je kobilarna svojim obiskovalcem nudila široko paleto storitev, od ogledov, predstav, tekmovanj,

jahanja, terenskega jahanja, kot storitev s področja gostinstva, hotelirstva in športa. Predvsem zadnje našteto pa v kvaliteti in primernosti ponudbe v zadnjem desetletju močno nazaduje v primerjavi s konkurenčnimi turističnimi destinacijami. Obiskovalci in turisti **pričakujejo na tako elitnih destinacijah tudi primerno spremljajočo turistično in storitveno ponudbo**, ki je primerljiva s podobnimi v tujini.

Primarni sestavni del celostnega turističnega proizvoda Lipice je poleg celovite predstavitve domači in tuji javnosti in ciljnim skupinam predvsem **umeščanje konjev lipicancev, zavarovane kulturne dediščine in naravnega okolja v ospredje**. Edino tako se omogoča tudi komuniciranje in promocija enega **najpomembnejših identitetnih simbolov Slovenije v mednarodnem okolju in na turističnih trgih**, s tem pa tudi trajnostno ovrednotenje, varovanje in razvoj te prvovrstne kulturne dediščine Slovenije in Evrope.

Razlogi za sprejetje predlaganega zakona izhajajo iz zgoraj navedenega stanja, tako dejavnosti, kot premoženja in cilja po učinkovitejšem varovanju, razvoju in valorizaciji le-tega.

2. CILJI, NAČELA IN POGLABITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Osnovni cilj predloga zakona je **zagotovitev osnovnih pogojev za nadaljnji razvoj** kobilarne in vseh dejavnosti na območju posestva Kobilarne Lipica skladno z veljavnimi trendi v svetu. S celovito reorganizacijo in zagotovitvijo potrebnih finančnih sredstev glede na normative stroke s področja konjereje in ureditev infrastrukture ter izboljšanje kakovosti storitev na strani tržne dejavnosti, bo možno stanje izboljšati in omogočiti osnovo, za nadaljnji razvoj ter ohranitev tako kulturnega spomenika nacionalnega pomena, vključno s čredo Lipicancev, kot turistične dejavnosti, v skladu z zahtevami modernega turista in obiskovalca, ki bo državi v ponos. S tem bo omogočena tudi valorizacija Kobilarne Lipica v promociji celotne Slovenije in njene dediščine ter številni pozitivni učinki na pozitivno pozicioniranje Slovenije in njene turistične ponudbe v Svetu in v Sloveniji.

Kobilarna Lipica mora biti enovita celota, s primerno organizacijsko in upravljavsko ureditvijo, ki bo po eni strani omogočala optimalen razvoj primarne dejavnosti ter zaščito kulturnega spomenika, po drugi strani pa obiskovalcem in turistom ponudila celovito doživetje posestva. Kobilarna Lipica je bila vse od ustanovitve (436 let) v različnih oblikah večinoma javnega lastništva, vendar vse do leta 2007 **vselej organizacijsko in upravljavsko enovita zaokrožena celota**, v kateri se prepletajo dejavnosti, povezane s konjerejo, konjeništvom in oblikami turizma, povezanimi z primarno dejavnostjo.

2.2 Načela

Predlagani Zakon o Kobilarni Lipica-1 sledi načelom gospodarne, učinkovite in transparentne porabe javnih sredstev in načelu preprečitve prelivanja javnih sredstev v tržno dejavnost. S predlaganim zakonom se ohranja celovitost kobilarne kot kulturnega spomenika nacionalnega pomena, hkrati pa se omogočata učinkovitejši nadzor nad upravljanjem celotnega posestva s strani Republike Slovenije ter dolgoročno tudi zmanjšanje financiranja iz proračunskih sredstev, kar bi naj bilo omogočeno zaradi gospodarnejšega upravljanja in trajnostnih virov pridobivanja prihodkov iz tržnih dejavnosti kobilarne.

2.3 Poglavitne rešitve

Poglavitne rešitve se nanašajo na:

- spremenjeno strukturo zakona in dodatna poglavja,
- dodatne določbe vezane na rejo in vzrejo konj,
- bolj izpostavljeno zaščito premoženja (nepremičnin in pravic intelektualne lastnine),
- enovito upravljanje celotnega območja s strani enega upravljavca Kobilarne Lipica ter samo dve vrsti dejavnosti – javna služba in tržna dejavnost
- podrobnejša navedba vseh tržnih dejavnosti,

- spremenjena pravno organizacijska oblika upravljavca Kobilarne Lipica (obstoječi javni zavod se preoblikuje v d.o.o. v 100% državni lasti).

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

- spremenjena je struktura poglavij. Dosedanji zakon je v nekaterih členih obravnaval različne vsebine, kar je bilo nepregledno. Predlagana struktura je bolj pregledna in združuje v posameznih poglavjih določila, vezana na istovrstno vsebino.
- eno do pomembnejših novih poglavij je poglavje »Čreda«, kjer so poleg člena, ki določa plemensko jedro črede Lipincev, tudi nova določila, vezana na rejo in vzrejo konj, kar v dosedanjem zakonu, po mnenju predlagatelja ni bilo dovolj izpostavljeno. Ne glede na rejski program in določila v zvezi z rejo in vzrejo, se določene naloge niso izvajale skladno s predpisi (npr. preizkus delovne sposobnosti, struktura črede, niso bili določeni oziroma potrjeni normativi za rejo in vzrejo ...). Vse navedeno je negativno vplivalo na kvaliteto celotne črede, ki bi morala biti prva javna skrb in prvovrstna, saj gre za izvorno kobilarno te pasme. Višina sredstev, ki se letno namenja tej dejavnosti, bi morala biti prilagojena številu živali in normativom, na kar je opozarjalo že Računsko sodišče Republike Slovenije v svojem poročilu iz leta 2012, in se ne bi smela zgolj indeksirati in prilagajati trenutnim razmeram, oziroma je potrebno v nasprotnem primeru določiti, kakšna je tista velikost črede, ki jo država lahko oziroma zmore financirati v skladu z normativi stroke. Pomemben element reje in vzreje je tudi selekcija živali, in sodelovanje z ostalimi rejci Lipincev na tem področju, kar je v predlogu tudi izpostavljeno.
- poseben člen je namenjen poudarku na neodtujljivosti nepremičnega premoženja z zavarovanega območja in pravicam intelektualne lastnine. Celotno zavarovano območje posestva Kobilarne Lipica je kulturni spomenik nacionalnega pomena, ki je bil razglašen s prvim ZKL leta 1996. Ne glede na dejstvo, da imamo v RS tudi druge kulturne in naravne spomenike enakega pomena, pa lahko nesporno trdimo, da je Kobilarna poleg Bleda, Postojne in Škocjana, ena najbolj prepoznanih atrakcij oziroma destinacij Slovenije tako doma, kot v tujini. Predstavlja torej veliko narodno bogastvo, ki je in mora biti neodtujljivo, hkrati pa zaradi izredne občutljivosti vzreje črede Lipincev predstavlja svojstven izziv, ki zahteva enako občutljivo organizacijo njenega upravljanja.
- enovito upravljanje celotnega območja Kobilarne je nujno za uravnotežen razvoj in izvajanje vseh dejavnosti. Izkušnje zadnjih let, ko je bilo upravljavcev več, niso bile pozitivne. Najbolj se je to izražalo v zadnjem letu, ko je prihajalo celo do fizičnih zapor med posameznimi deli posestva, kar je negativno vplivalo predvsem na zunanjo javno podobo Kobilarne Lipica kot celote, prav tako pa imelo negativne posledice na dejavnost turizma, kakor tudi na poslabšanje ponudbe »znotraj« kobilarne. Še vedno pa je Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov upravljavec večjega dela površin in jih ima kobilarna v najemu, delno odplačno, delno brezplačno, ne glede na to, da je z Odlokom o razglasitvi Kraške kulturne krajine v Lipici določeno, da je upravljavec celotnega območja Kobilarna Lipica.
- v okviru dejavnosti, ki se izvajajo na območju, je podrobneje razdelana tržna dejavnost. Manjši del je vezan na javno službo (do sedaj gospodarske dejavnosti povezane z javno službo), pretežni del pa predstavljajo naloge vezane na turistično dejavnost. Le te so bile do osamosvojitve Slovenije primerjalno precej bolj razvite, infrastruktura je bila na primernem nivoju in vzdrževana, kvaliteta ponudbe pa primerjalno, ob upoštevanju takratnih standardov, boljša, kot je sedaj. Stanje v tržnih dejavnostih je slabo in tudi slabše, kot je to na področju primarne dejavnosti. Infrastruktura je dotrajana in nujno potrebna obnove, zaposleni so nemotivirani, hotelska, produktna in gostinska ponudba je zastarela in ne izkorišča možnosti, ki so značilne za območje. Glede na izkušnje z večjih številom upravljavcev, ki so slabe, so možnosti za izboljšanje poslovanja z enim upravljavcem celotnega območja bistveno boljše, ne glede na to, pa bo potrebno čim prej zagotoviti možnosti za pridobitev finančnih sredstev za nujno potrebno obnovo dotrajanih oz. celo trenutno neaktivnih objektov, ki so potrebni resnejših vlaganj in hkrati predstavljajo priložnost za povečanje tržnih dejavnosti Kobilarne.
- bistvena sprememba se nanaša na pravno formalno organiziranost območja kobilarne. Dosedanji javni zavod se preoblikuje v družbo z omejeno odgovornostjo v 100 % lasti države, ki svojega deleža ne more deliti ali odtujiti. Skupno poslovanje v okviru javnega zavoda je sicer boljša rešitev kot ločeni pravni identiteti javnega zavoda in d.o.o. v smislu enovitega trženja in prodaje, vendar je hkrati ena od večjih ovir za učinkovito tržno poslovanje, ki bo na dolgi rok lahko zagotavljajo sredstva tudi za razvoj javne službe. Drugi razlog je v obvezi upoštevanja vseh morebitnih omejujočih dejavnikov in

varčevalnih ukrepov, ki jih je v tržnih dejavnostih možno upoštevati le, če imajo težo učinkovitosti. Da je slepo upoštevanje varčevalnih ukrepov v kobilarni povzročilo škodo tudi javnemu delu, tako zaradi nezmožnosti zaposlovanja, kot tudi razpoložljivih finančnih sredstev, je znano in dokazano dejstvo.

Pri odločanju o ustrezni pravno formalni organizacijski obliki upravljavca Kobilarne Lipica se je sledilo naslednjim dejstvom:

- cilj predlagane reorganizacije je povečanje gospodarnosti in učinkovitosti upravljanja posestva Kobilarna Lipica, ki predstavlja z zakonom varovano premoženje v lasti Republike Slovenije, ob hkratnem zagotavljanju povečane kakovosti izvajanja javne službe.
- želi se doseči povečanje gospodarnosti in učinkovitosti upravljanja in delovanja posestva Kobilarna Lipica, predvsem iz finančnega vidika, kar je skoraj nemogoče ali zelo težko realizirati brez poudarka na zagotavljanju pogojev za povečanje izvirnih prihodkov Kobilarne, ki jih lahko posestvo generira predvsem iz gospodarskih dejavnosti Kobilarne in z njo tesno povezane turistične dejavnosti, ki je že desetletja prisotna na posestvu.
- za večjo učinkovitost gospodarskih dejavnosti Kobilarne in turistične dejavnosti je edina in najbolj primerna oblika organiziranosti gospodarska družba, ki zagotavlja dovolj prilagodljivosti in učinkovitih instrumentov poslovanja pri čemer v ničemer ne zmanjšuje možnosti za še bolj skrbno in varno opravljanje javne službe Kobilarne ob 100% lastništvu družbe in usmerjanju RS kot ustanovitelja skozi organe družbe ter preko zakonsko določenih omejitev upravljanja s premoženjem v območju Kobilarne Lipica, ki je in ostaja v 100% lasti Republike Slovenije.
- v sosednji Avstriji je kobilarna Piber organizirana kot podjetje v 100 lasti države, kjer se je tovrsten način organiziranosti izkazal kot uspešen.
- pravna oblika gospodarske družbe v skladu z ZGD omogoča učinkovito izvajanje vseh v Zakonu o Kobilarni Lipica določenih nalog.
- pravna oblika gospodarske družbe omogoča transparentno spremljanje in porabo javnih sredstev ter razmejitev med sredstvi in stroški povezanimi z izvajanjem nalog javne službe in sredstvi in stroški za izvajanje turističnih dejavnosti v poslovnih knjigah in poročilih družbe z uvedbo ustreznih meril in sodil.
- eden od bistvenih ciljev tega zakona je tudi slediti princip večje gospodarnosti in učinkovitosti vodenja poslovanja posestva Lipica, kar je najlažje uresničevati preko pravne oblike gospodarske družbe.
- druge potencialne pravnoorganizacijske oblike za upravljanje Kobilarne Lipica, kot so recimo »javni zavod« ali »javni gospodarski zavod«, so manj primerne oz. so se izkazale za ne dovolj učinkovite pri uresničevanju cilja po večji gospodarnosti upravljanja posestva. Predvsem so ovire za bolj gospodarno delovanje teh oblik, v primerjavi z gospodarsko družbo, veliko manjša fleksibilnost in zamudni postopki pri javnem naročanju, zaposlovanju in prilagajanju obsega in kakovosti zaposlenih, izvajanju dejavnosti na trgu in veliko večji birokratizaciji procesov vodenja. Prav tako so psihološka pričakovanja javnosti, vodstvenega kadra, nadzornikov in zaposlenih v javnih zavodih glede gospodarnosti in učinkovitosti veliko nižja, kot je to primer v gospodarskih družbah.
- v interesu Republike Slovenije in v javnem interesu je, da se upravljanje in vodenje zavarovanega posestva Kobilarna Lipica uredi v obliki in na način, ki bo zagotavljal gospodarno in učinkovito upravljanje s ciljem povečanja kakovosti upravljanja ob ohranitvi ravni ali celo možnosti postopnega zmanjševanja proračunskih sredstev za financiranje javne službe, ki se bodo lahko nadomestila s povečanjem izvirnih prihodkov ustvarjenih z bolj učinkovitim upravljanjem posestva v obliki gospodarske družbe v izključni 100% lasti in nadzoru Republike Slovenije.

Predlagana varianta organiziranosti in upravljanja družbe z omejeno odgovornostjo v 100% lasti Republike Slovenije je glede na navedeno najprimernejša. Glede lastništva in varovanja javnega interesa se ne bo spremenilo ničesar. Edina ustanoviteljica družbe je Republika Slovenija, ki svojega deleža ne sme prodati, deliti ali prenesti na drugo osebo, ki ni v posredni 100% lasti Republike Slovenije. Na družbo bo preneseno zgolj upravljanje, medtem, ko celotno premoženje ostaja v neposredni lasti države in je neodtujljivo. Predpogoj, ki mora biti izpolnjen za ustanovitev družbe, glede na to, da družba ne bo imela svojega premoženja je, da lastnik zagotovi ustrezen kapital potreben za začetek poslovanja (obratni kapital) in za najnujnejše investicije v infrastrukturo. V

kolikor ta predpogoj ne bo izpolnjen, bo družba doživela enako ali podobno usodo, kot leta 2007 ustanovljena družba Lipica turizem d.o.o. Analiza variant konsolidiranega poslovanja vseh dejavnosti na posestvu Kobilarne Lipica v okviru enovite gospodarske družbe kaže na to, da je možno z uveljavitvijo principov gospodarjenja v pravni obliki gospodarske družbe v 100% izključni lasti Republike Slovenije in ustrezno sklenjenimi razmerji zagotoviti sinergije in povečanje rezultatov poslovanja in srednjeročno in dolgoročno celo zmanjšati potrebo po zagotavljanju dela proračunskih sredstev za delovanje javne službe v Kobilarni Lipica, saj je usmeritev, da se dobiček iz naslova tržnih dejavnosti namenja izvajanju nalog javne službe.

b) Način reševanja:

S tem zakonom se bodo reševala vprašanja

c) Normativna urejenost predloga zakona:

Predlog je usklajen s pravnim redom RS

d) Usklajenost predloga zakona:

Predlog je usklajen z

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog ima finančne posledice za državni proračun in druga javna finančna sredstva v višini predvidenega kapitala, ki bo vložen v družbo, vendar je pri tem potrebno opozoriti, da izračuni kažejo na to, da je vložek lastnika upravičen, saj se sredstva vlagajo pod podobnimi pogoji, kot to velja za podobne naložbe v zasebnem sektorju, torej je investiranje smiselno, lastnik pa bo svoja sredstva povrnil v obliki plačanih najemnin (odškodnin) za uporabo tržne infrastrukture in dobička.

Na proračun bo imel vpliv tudi izračun potrebnih sredstev za izvedbo javne službe po sprejemu normativov. Glede na dosedanje stanje in že delno pripravljene normative se ocenjuje, da bo ta vpliv v višini do 300.000 EUR letno v naslednjih 3 letih. Sredstva bo zagotovilo MGRT. Iz naslova proračuna RS se vsakoletna sredstva namenjena za izvajanje nalog javne službe Kobilarne Lipica v primerjavi z dosedanjimi proračunskimi odhodki za ta namen ne povečujejo znatno, razen za znesek potreben za zagon delovanja gospodarske družbe. Načrtovano je, da se bodo proračunska sredstva od leta 2019 naprej pričela celo zmanjševati zaradi pozitivnih učinkov reorganizacije upravljanja na poslovanje gospodarskih dejavnosti kobilarne in turistične dejavnosti (tržnih dejavnosti), ki bodo zagotavljala presežke (dobiček), ki se bodo lahko vlagali v primarno dejavnost kobilarne in s tem nadomestili del proračunskih sredstev.

Za povečanje gospodarnosti in učinkovitosti upravljanja posestva Kobilarne Lipica se predvideva tudi možnost izdaje jamstev Republike Slovenije za najem dolgoročnih posojil ali neposredna sredstva za izvedbo nujno potrebnih naložb v gospodarsko in turistično infrastrukturo (ki ostaja v lasti Republike Slovenije) na zavarovanem območju Kobilarne Lipica, ki pa se bodo v celoti odplačevala iz naslova poslovanja in denarnih tokov upravljanja z objekti, ki bodo predmet naložb, s strani novo ustanovljene gospodarske družbe, kot je določeno v zakonu.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva so zagotovljena v okviru proračunske postavke 160335 –Kobilarna Lipica, pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Po formalnopравни ureditvi se državne kobilarne v različnih državah precej razlikujejo. Odvisne so od predpisov na področju konjereje in konjenišstva, tradicije in zgodovinskega razvoja posamezne kobilarne in pasme konj, ki jih redijo, vrste in obsega konjeniških programov, dejavnosti na področju izobraževanja in znanstvenoraziskovalnega dela, obsega drugih dopolnilnih in dodatnih dejavnosti, ki so bolj ali manj povezane z osnovno dejavnostjo na področju konjereje in konjenišstva, v veliki meri pa od umestitve infrastrukture in dejavnosti v kulturno dediščino. Skoraj vse kobilarne v Evropi, ki redijo avtohtone ali tradicionalne pasme konj, so organizirane v okviru javnega sektorja in v pretežni meri financirane iz javnih virov, v manjši meri pa iz izvirnih prihodkov lastne dejavnosti.

Leta 2010 je bila za potrebe in pod nadzorom ESSA (Evropsko združenje državnih kobilarn) izvedena analiza strukture in dejavnosti evropskih državnih kobilarn. V raziskavo je bilo vključenih 14 evropskih kobilarn, ki so odgovorile na vprašalnik. (Kobilarna Lipica ni bila vključena, je pa v raziskavi omenjena kot primer kobilarne, ki je v zadnjih 20 letih zamenjala deset direktorjev). Večina evropskih kobilarn je bila ustanovljena med letoma 1700 in 1900 in združuje kulturno dediščino z dolgoletno tradicijo. Ob storitvah, vezanih na konje, ponujajo tudi turistične programe, organizirajo kulturne in druge dogodke ipd. Raziskava je pokazala, da ima večina kobilarn podobno organizacijsko strukturo in da pravzaprav vse ponujajo enake storitve oziroma izvajajo enake dejavnosti, od katerih sta najpomembnejša reja konj in turizem. V preteklosti se je večina evropskih državnih kobilarn osredotočala le na rejo konj, kar pa v današnjih časih glede na močno zasebno konkurenco ne zadostuje. Večina državnih kobilarn poskuša izboljšati svojo privlačnost za privabljanje turistov in povečanje obsega turistične dejavnosti s posebnimi ponudbami, muzeji, drugimi zanimivostmi in jahalnimi počitnicami. Države se razlikujejo tudi po priljubljenosti ter splošni razvitosti konjereje in konjenišstva. Ob državnih kobilarnah so v večini evropskih držav dobro razvite in številčne tudi zasebne, ki so lahko zaradi svoje fleksibilnosti močna konkurenca državnim kobilarnam. Kobilarna Lipica je edina kobilarna, ki je v celoti ter z vsemi elementi naravne in kulturne dediščine opredeljena kot kulturni spomenik, edinstvena pa je po tem, da je element kulturne dediščine tudi njen konj – lipicanec.

AVSTRIJA - Španska jahalna šola in kobilarna Piber

Na primeru kobilarne Piber iz sosednje Republike Avstrije, ki na osnovi posebnega zakona (Zakon o španski jahalni šoli) prav tako vzreja lipicance na posestvih s skupno velikostjo 550 hektarjev in se ukvarja s podobno dejavnostjo kot Kobilarna Lipica, je razvidno, da je optimalen način delovanja posestva celovitost upravljanja v okviru ene organizacije. Posestvo Piber v Avstriji že več let upravlja samostojna delniška gospodarska družba, ki je v 100-odstotni lasti države Avstrije, pred tem pa je prav tako celovito upravljanje izvajalo državno podjetje Piber pod neposrednim nadzorom ministrstva za kmetijstvo. Pri tem se je izkazalo, da prejšnji način upravljanja ni bil najučinkovitejši, saj so se nenehno soočali z izgubami in slabimi poslovnimi rezultati. Kobilarna Piber se ukvarja z vzrejo in razvojem črede lipicancev (250 konj v Pibru, skupaj z dislociranim posestvom Heldenberg in konji v dunajski španski jahalni šoli pa 360 konj). Večino prihodkov družba kobilarne Piber ustvari z zagotavljanjem konj dunajski španski jahalni šoli in z dopolnilnimi dejavnostmi ogledov kobilarne, jahanjem in tečaji za jahače. Za kobilarno Piber je ključna povezanost z dunajsko špansko jahalno šolo in njenimi predstavami, ki zaradi svojega pomena in velikega obiska turistov na Dunaju ustvarja visoke prihodke (od 7 do 11 mio evrov letno) in s tem zagotavlja tudi finančno stabilnost delovanja kobilarne Piber. Na posestvu Piber v zadnjih letih narašča tudi število turističnih ogledov (dosegajo

obisk okrog 70.000 obiskovalcev letno), gostinska dejavnost in število izobraževalnih tečajev za jahače. Neposredno v zadnjih letih ustvarijo dvakrat več prihodkov iz turistične dejavnosti kot iz neposredne prodaje konj. Hotelske dejavnosti pa v okviru posestva nimajo, kar je glede na povezavo z Dunajem tudi razumljivo.

FRANCIJA

Pravna podlaga za delovanje kobilarn v Franciji je dekret iz leta 2001 o ustanovitvi francoskega inštituta za konje in konjeništvu – L'Institut français du cheval et de l'équitation (IFCE). Nacionalne kobilarne in nacionalna jahalna šola Saumur so združene v **enovito državno podjetje**. Resorni ministri sta ministrstvo za kmetijstvo in ministrstvo za šport.

Osnovna organizacijska struktura:

- deset regionalnih agencij, ki delujejo na področju konjeniškega sektorja in v sodelovanju z lokalnimi oblastmi v posameznih regijah,
- 19 kobilarn, ki ob osnovni dejavnosti sodelujejo pri pripravi gospodarskih, turističnih in kulturnih projektov,
- vodenje nacionalnega registra kopitarjev in celotne konjeniške baze podatkov,
- izobraževanje in usposabljanje v poklicih, povezanih s konjerejo in konjeništvom.

Kobilarne kot ustanove niso zaščitene kot kulturni spomeniki, so pa v nekaterih kobilarnah spomeniško zaščiteni posamezni objekti – Le Pin, stavbni kompleksi (Pompadour, Cluny) in elementi premične kulturne dediščine, npr. kočije, oprema ipd. Francosko konjeniško tradicijo šole klasičnega dresurnega jahanja Cadre Noir of Saumur je Unesco razglasil za kulturni spomenik. Vse kobilarne in šola Cadre Noir of Saumur delujejo kot javne ustanove. Njihov namen je pospeševanje in promocija konjereje in konjenišva ter dejavnosti, povezanih s konji, sodelovanje s konjeniško »industrijo«, konjerejskimi in konjeniški organizacijami. Ustanove se financirajo iz javnih virov (okoli 65 %) in svoje dejavnosti. Intenzivno sodelujejo s konjerejskimi in konjeniški organizacijami pri izvedbi konjerejskih in konjeniških prireditev, z lokalnimi turističnimi in kulturnimi organizacijami na področju predstavitev in promocije ter z zasebnimi ustanovami. Ti projekti se izvajajo v različnih oblikah javno-zasebnega partnerstva. Izvajajo več izobraževalnih programov, predvsem s področja konjereje in konjenišva v kobilarni Le Pin in šoli jahanja v Saumurju ter tudi na nekaterih drugih lokacijah. Te projekte usklajuje mednarodni oddelk IFCE, ki ima v ta namen zagotovljeno sofinanciranje s strani resornih ministrstev. Ena od osnovnih nalog IFCE je vzdrževanje in upravljanje nacionalne podatkovne baze vseh konj ter sodelovanje s konjerejskimi organizacijami na področju vodenja rodovniških knjig pod nadzorom ministrstva za kmetijstvo.

NEMČIJA

Nemčija je ena od vodilnih držav na področju konjenišva in konjereje, posebno v reji športnih konj. Registriranih imajo več kot milijon konj, letni prihodek od dejavnosti je več kot 5 mrd evrov. Ima štiri vodilne zvezne kobilarne in sedem zveznih. Glavna dejavnost vseh navedenih kobilarn je reja in vzreja toplokrvnih športnih konj za jahanje in vožnje z vprego, nekaj pa se jih je osredotočilo tudi na izobraževanje oziroma usposabljanje ter na sodelovanje s šolami in univerzami.

Glavne dejavnosti v nemških državnih kobilarn so:

- reja in vzreja žrebcev,
- testiranje sposobnosti konj,
- raziskave in razvoj področja,
- varstvo in ohranjanje žive dediščine.

Poleg tega ponujajo tudi dodatne storitve, in sicer jahanje in vožnje z vpregami, storitve s področja turizma, kot so vodeni ogledi, možnost nastanitve, parada žrebcev, koncerti s pikniki, božični sejem in različni drugi sejmi, ogledi (pot) po posestvu in različni drugi dogodki.

HRVAŠKA

Hrvaška ima eno državno kobilarno (Djakovo Lipik) tako kot Slovenija. Kobilarna je tudi hrvaški center za rejo konj, njene dejavnosti pa so opredeljene v posebni uredbi vlade Republike Hrvaške. Dejavnosti so vezane skoraj izključno na rejo, vzrejo in prodajo konj, kljub temu pa uredba dopušča uporabo konj tudi v turistične namene.

PORTUGALSKA

Portugalska ima eno državno kobilarno Alter Real, ki je njena nacionalna kobilarna. Vzrejajo predvsem konje vrste lusitano. Kobilarna ima dolgoletno tradicijo, ustanovljena je bila leta 1748. V njej imajo organizirane vodene ogleda, v ponudbi za obiskovalce so tudi manjši muzej in tečaji jahanja. Kobilarna tesno sodeluje s portugalsko konjeniško šolo, ki uporablja izključno konje kobilarne Alter Real in je zelo podobna dunajski španski jahalni šoli. Je ena od štirih največjih konjeniških akademij na svetu. V šoli imajo organizirane ogleda treninga konj in redne predstave.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon ne bo imel administrativnih posledic.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

- zaposlenost in trg dela,
- standarde in pravice v zvezi s kakovostjo dela,
- socialno vključenost in zaščito določenih skupin,
- pravice iz starševskega varstva in družinskih prejemkov ter družinska razmerja,
- enakost spolov,
- enako obravnavo družbenih skupin glede na različne osebne okoliščine (nediskriminacija),
- sodno varstvo in učinkovito sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin,
- upravljanje, udeležbo, dobro asimilacijo, dostop do sodišč, medije in etiko,
- javno zdravje,
- zdravstveno varstvo.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

6.6 Presoja posledic za druga področja

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

- ciljnim skupinam (seminarji, delavnice),
- širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve).

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

- zagotovitev spremljanja izvajanja predpisa,
- organi, civilna družba,
- metode za spremljanje doseganja ciljev,
- merila za ugotavljanje doseganja ciljev,
- časovni okvir spremljanja za pripravo poročil,
- roki za pripravo poročil o izvajanju zakona, doseženih ciljih in nadaljnjih ukrepih.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

- osebno ime zunanjega strokovnjaka ali firma in naslov pravne osebe, ki je sodelovala pri pripravi zakona.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

- spletni naslov, na katerem je bil predpis objavljen,
- čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe,
- datum in kraj morebitne javne obravnave ali druge oblike sodelovanja,
- seznam subjektov, ki so sodelovali (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte),
- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti,
- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti, ki niso bili upoštevani, in razlogi za neupoštevanje.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

ZAKON O KOBILARNI LIPICA (ZKL - 1)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

- (1) Ta zakon ureja upravljanje, dejavnosti in način izvajanja dejavnosti na območju kulturnega spomenika državnega pomena Kobilarne Lipica, ki obsega celotno zavarovano območje Kobilarne Lipica s kraško kulturno krajino, čredo konj lipicanske pasme ter stavbno in umetnostno dediščino.
- (2) Kobilarna Lipica je bila za kulturni spomenik državnega pomena za Republiko Slovenijo razglašena z Zakonom o Kobilarni Lipica (Uradni list RS, št. 29/96), in ohranja ta status tudi od uveljavitve tega zakona dalje.
- (3) Kulturni spomenik Kobilarna Lipica in posestvo Ravne sta v lasti Republike Slovenije.

2. člen

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

- Kobilarna Lipica – je kulturni spomenik državnega pomena, ki obsega celotno zavarovano območje s kraško kulturno krajino, čredo konj lipicanske pasme ter stavbno in umetnostno dediščino.
- Premoženje izven zavarovanega območja Kobilarne Lipica je Posestvo Ravne, na katerem poteka vzreja mladih konj lipicanske pasme in nepremičnine, ki jih ima Republika Slovenija v lasti v vplivnem območju Kobilarne Lipica.
- Upravljavca Kobilarne Lipica je pravna oseba, ki je s tem zakonom imenovana za upravljavca premoženja v zavarovanem in izven zavarovanega območja Kobilarne Lipica in pooblaščen za izvajanje nalog tega zakona.
- Odlok je Odlok o razglasitvi Kraške kulturne krajine v Lipici za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 57/10), v nadaljevanju Odlok.
- Vplivno območje Kobilarne Lipica, skladno s predpisi, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, obsega zemljišča, ki so pod posebnim varstvenim režimom skladno z Odlokom in določbami 5. člena tega zakona in niso del zavarovanega območja.
- Kraška kulturna krajina je značilno območje matičnega Krasa in je podrobneje opredeljena v Odloku.
- Čreda lipicanecv so vsi konji v lasti Republike Slovenije razen konjev v reji.
- Plemensko jedro črede konj lipicanecv je čreda konj lipicanecv opredeljena v četrtem odstavku 6. člena tega zakona.
- Načrt upravljanja je dokument, s katerim se določijo strateške in izvedbene usmeritve za celovito ohranjanje spomenika ali spomeniškega območja in način izvajanja njegovega varstva in je podrobneje opredeljen v predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine.
- Komisija za rejo in vzrejo je komisija, ki jo minister pristojen za kmetijstvo imenuje na osnovi Pravilnika o reji konj lipicanecv iz 7. člena tega zakona.
- Velika črka L je eden izmed uradnih znakov geografske označbe Lipicanec, ki se uporablja izključno za zaznamovanje konjev, za katere so izpolnjeni pogoji iz 2. člena Uredbe o geografski označbi Lipicanec (Uradni list RS, št. 4/99).
- Upravljavca Kobilarne Lipica je pravna oseba, ki izvaja naloge upravljavca Kobilarne Lipica iz tega zakona.
- Javna infrastruktura so nepremičnine v lasti Republike Slovenije, ki se uporabljajo za izvajanje nalog javne službe.
- Turistična infrastruktura so nepremičnine v lasti Republike Slovenije, ki se uporabljajo za izvajanje tržnih dejavnosti po tem zakonu.
- Javna služba po tem zakonu obsega:

- celovito izvajanje potrjenega rejskega programa za pasmo lipicanski konj,
- varstvo kulturne dediščine,
- varstvo in ohranjanje kraške kulturne krajine,
- upravljanje z nepremičnim in premičnim premoženjem v območju kulturnega spomenika ter območij izven kulturnega spomenika, ki se uporablja za izvajanje javne službe iz prejšnjih alinej,
- upravljanje s pravicami intelektualne lastnine, ki so podlaga za izvajanje javne službe iz prvih treh alinej te točke.

3. člen

- (1) Nepremično premoženje z zavarovanega območja in nepremično premoženje izven zavarovanega območja, ki je namenjeno izvajanju nalog po tem zakonu, se ne sme odtujiti ali obremeniti.
- (2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka tega člena lahko Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vlada RS) s sklepom podeli na nepremičninah, ki niso namenjene izvajanju nalog javne službe, stavbno pravico upravljavcu Kobilarne Lipica.
- (3) Plemenskega jedra črede konj lipicancev, premične kulturne dediščine in pravic intelektualne lastnine iz prvega odstavka 21. člena tega zakona se ne sme odtujiti ali obremeniti, razen v izjemah določenih s tem zakonom.

II. ZAVAROVANO IN VPLIVNO OBMOČJE KOBILARNE LIPICA

4. člen

- (1) Zavarovano območje Kobilarne Lipica je v katastrski občini 2458 Bazovica in zajema vse parcele znotraj naslednjih meja: od južnih vrat poteka meja po jugovzhodnem robu parc. št. 1908/1 proti vzhodu, kjer prečka lokalno cesto Lipica-Škibini, se tukaj obrne proti severu in poteka po vzhodnem robu parc. št. 1899/16 do severnih vrat, kjer prečka lokalno cesto Lipica-Sežana in se usmeri po severnem robu parc. št. 1879 in 1880 proti zahodu, kjer se obrne proti jugu in poteka po zahodnem in južnem robu parc. št. 1899/10 do južnih vrat, kjer se konča v začetni točki.
- 2) Zavarovano območje Kobilarne Lipica je vrisano na preglednem katastrskem načrtu v merilu 1:5000, ki se hrani kot izvirnik pri ministrstvih, pristojnih za kulturo, ohranjanje narave in kmetijstvo.
- (3) V zemljiško katastrskih načrtih so izvedene meje zavarovanega območja Kobilarne Lipica na podlagi meja iz tega člena.

5. člen

Vplivno območje kulturnega spomenika Kobilarne Lipica je določeno v skladu s predpisi o varstvu kulturne dediščine. Določeno je na digitalnem katastrskem načrtu, ki se je na osnovi sklepov o začetku uporabe digitalnega katastrskega načrta za katastrske občine 2455 Sežana, 2458 Bazovica in 2459 Lokev začel uporabljati dne 9. 12. 2003 (Uradni list RS, št. 131/03) in za katastrski občini 2456 Trebče in 2457 Gropada dne 24. 6. 2003 (Uradni list RS, št. 65/03). Navedeno je zavedeno v datoteki z dne 1. 2. 2005 v izvornem merilu 1:2880 in vrisano na topografski karti v merilu 1:25000. Izvirnik hrani ministrstvo, pristojno za kulturo.

III. ČREDA LIPICANCEV

6. člen

- 1) Kobilarna Lipica je izvorna kobilarna pasme konj Lipicanec.

(2) Čreda konj lipincev je kot avtohtona pasma izjemnega pomena in je del spomeniške celote, ki je pod posebnim režimom in varstvom.

(3) Samo konji lipinci iz prejšnjega odstavka tega člena so lahko označeni z zaščitenim žigom Kobilarne Lipica, ki ga predstavlja velika črka »L« na levem licu konja.

(4) Plemensko jedro črede konj lipincev sestavljajo:

(a) šest originalnih linij žrebcev, in sicer:

Pluto, Conversano, Napolitano, Favory, Maestoso in Siglavy

po najmanj štiri plemenske žrebce vsake linije, to je najmanj 24 plemenskih žrebcev;

(b) sedemnajst klasičnih rodov kobil, in sicer:

Sardinia (Sardinia, 1776, Lipica), Spadiglia (Spadiglia, 1778, Lipica), Argentina (Argentina, 1767, Lipica), Africa (Africa, 1747, Kladruby), Almerina (Almerina, 1769, Kladruby), Presciana Bradamanta (Presciana, 1782/1777, Kladruby), Engländeria (Engländeria, 1773, Kladruby), Europa (Europa, 1774, Kladruby), Stornella/Fistula (Stornella/Fistula, 1771, Kopčani), Ivanka/Famosa (Ivanka/Famosa, 1754/1773, Kopčani), Deflorata (Deflorata, 1767, Frederiksborg), Capriola (Capriola, 1785 Kladruby), Rava (Rava, 1755, Kladruby), Gidrana (Gidrane, 1841, Lipica), Djebri (100 Generale Junior, 1824, Babolna), Mercurio (60 Freies Gestuet, 1806, Radautz), Theodorosta (Theodorosta, 1870, Bukovina), rod Rebecca Thais (Rebecca, 1914, Višnjeveci),

po 5 kobil iz vsakega rodu, to je najmanj 85 plemenskih kobil;

(c) naraščaj do 4. leta starosti, ki je primeren za nadaljnjo vzrejo in katerega se določi na predlog Komisije za rejo in vzrejo.

7. člen

(1) Reja konj lipincev se podrobneje opredeli v pravilniku, ki ga sprejme ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

(2) Pravilnik o reji konj lipincev določa pogoje in normative reje in vzreje konj lipincev, ki jih je ob upoštevanju velikosti črede potrebno obvezno upoštevati pri načrtovanju vsakoletnih stroškov v programu dela. Pogoji in normativi obsegajo najmanj kategorijo konj in njihove potrebe glede krme, prostorov, veterinarskega varstva, osebja ter ostale stroške, s katerimi bo zagotovljena primerna reja, vzreja in usposobljenost konj za ohranjanje in razvoj lipicanske pasme.

(3) Pravilnik o reji konj lipincev določa tudi sestavo, naloge in način dela Komisije za rejo in vzrejo, ki jo imenuje minister pristojen za kmetijstvo.

8. člen

(1) Upravljevec Kobilarne Lipica v sodelovanju Združenjem rejcev lipicanca Slovenije, biotehniško in veterinarsko fakulteto, ter drugimi priznanimi strokovnimi organizacijami in strokovnjaki s področij povezanih s konjerejo, skrbi in pripravlja posodobitve rejskega programa in izvaja rejski program za pasmo lipicanski konj.

(2) Rejski program mora slediti razvoju stroke, zato ga je treba po potrebi posodabljalati. Nadzor nad izvedbo rejskega programa izvaja Komisija za rejo in vzrejo. Poročilo o izvedbi rejskega programa, ki ga vsako leto pripravi Komisija za rejo in vzrejo, je priloga letnega poročila upravljavca Kobilarne Lipica.

(3) Na naraščaju konj lipincev v lasti drugih pravnih in fizičnih oseb v Republiki Sloveniji, obstaja predkupna pravica, ki jo v ime in na račun Republike Slovenije uveljavlja upravljevec Kobilarne Lipica, če ta naraščaj predstavlja potomstvo žrebcev Kobilarne Lipica.

9. člen

V Kobilarni Lipica se za zagotovitev genetske rezerve in genetskega napredka vzpostavi »Center za osemenje«, ki deluje kot notranja organizacijska enota upravljavca Kobilarne Lipica v povezavi z izvajanjem nalog javne službe. Sredstva za ustanovitev in delovanje zagotavlja ustanovitelj iz proračuna Republike Slovenije in sicer v okviru potrjenega letnega programa dela in razvoja ter finančnega načrta za izvajanje javne službe.

10. člen

Upravljavec Kobilarne Lipica enkrat letno izda poročilo o stanju črede, ki ga potrdi njegov organ nadzora. Poročilo mora vključevati podatke o stanju črede s podatkom o zastopanosti linij in rodov, naraščajem po posameznih letnikih, številom konj v treningu, v pogodbeni reji, število prodanih konj in povprečno doseženo prodajno ceno, število izločenih konj, številu pripustov, uspešnosti preizkusov delovne sposobnosti konj, število prevedb, oceno stanja centra za osemenje, oceno reje oskrbe in nege konj, oceno stanja hlevskih zmogljivosti. Poročilo se objavi na spletni strani upravljavca Kobilarne Lipica.

IV. KULTURNA DEDIŠČINA

11. člen

Najpomembnejši grajeni deli spomeniške celote s kulturnimi lastnostmi, ki so po tem zakonu posebej varovani, so: graščinski kompleks z Velbanco in cerkvijo (parc. št. 1899/28, 1899/41, 1899/42, 1899/81, 1899/82, 1899/83, 1899/85, 1899/86 in 1899/87 vse k.o. 2458 - Bazovica), hlevski kompleks s silosi in prostori za dresuro (parc. št. 1899/37, 1899/38, 1899/73, 1899/91, 1899/92, 1899/93, 1899/94, 1899/95, 1899/101, 1899/106, 1899/114 vse k.o. 2458 - Bazovica).

12. člen

V spomeniško celoto spadajo tudi zbirka likovnih del Avgusta Černigoja, njihova značilna postavitve v galeriji in parkovna plastika – forma viva – iz kraškega kamna, ki so posebej varovane.

13. člen

(1) Za neokrnjeno obliko dela kulturnega spomenika se pri čredi konj lipicancev štejejo: plemensko jedro črede iz četrtega odstavka 6. člena tega zakona in konji v šoli jahanja.

(2) Za neokrnjeno obliko spomeniške celote, kraške kulturne krajine, najpomembnejših grajenih delov in likovnih del po tem zakonu velja tisto avtentično stanje, ki po strokovno utemeljenem mnenju pristojnega upravnega organa omogoča njeno pričevalno namembnost.

V. VARSTVENI REŽIMI

14.

(1) Nepremično premoženje, ki ni potrebno za opravljanje nalog po tem zakonu, se lahko da v najem v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje s stvarnim premoženjem države.

(2) Premično premoženje, ki ne predstavlja kulturne dediščine in ni potrebno za opravljanje nalog po tem zakonu, se lahko proda, odda v najem ali odtuji v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje s stvarnim premoženjem države.

(3) Ne glede na določbe 3. člena tega zakona in 2. odstavka tega člena se posamezni konji iz črede lipicancev, ki niso potrebni za izvajanje dejavnosti javne službe, lahko prodajo, oddajo v najem ali odtujijo v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje s stvarnim premoženjem države pri čemer se sledi usmeritvam Komisije za rejo in vzrejo. S prodajo, oddajo v najem ali odtujitvijo se ne sme ogroziti števila plemenskega jedra črede konj lipicancev iz četrtega odstavka 6. člena tega zakona.

(4) Vsaka pogodba, sklenjena v nasprotju s tem členom, je nična.

15. člen

(1) V zavarovanem območju Kobilarne Lipica niso dovoljeni posegi v prostor, ki so v nasprotju z varovanjem celotnega območja kulturnega spomenika in njegovih delov iz 4., 5., 11. 12. in 13. člena tega zakona.

(2) Dovoljenje za poseg v prostor na zavarovanem območju Kobilarne Lipica izda minister, pristojen za urejanje prostora, na podlagi načrta upravljanja.

16. člen

- 1) V vplivnem območju kulturnega spomenika ni dovoljeno načrtovati posegov v prostor in dejavnosti, ki neposredno ali posredno škodljivo vplivajo na spomeniške lastnosti iz 4., 5., 11. 12. in 13. člena tega zakona in na razmere, pomembne za vzrejo konj.
- 2) Na nepremičninah v vplivnem območju kulturnega spomenika ima Republika Slovenija predkupno pravico.
- 3) Varstveni režim za vplivno območje je enak kot je določen za kraško kulturno krajino v Odloku.

17. člen

- (1) Posegi v zavarovano območje, ki se štejejo za graditev po predpisih o graditvi objektov, razen vzdrževalnih del na obstoječih objektih, so dopustni na podlagi načrta upravljanja celotnega zavarovanega območja ali njegovih posameznih delov.
- (2) Izjemoma so posegi iz prejšnjega odstavka dovoljeni, če to dopušča Odlok.

18. člen

- (1) Na zavarovanem območju kulturnega spomenika je razen izjem, ki so določene v načrtu upravljanja iz 19. člena tega zakona, prepovedano vsakršno ravnanje ali opustitev, ki pomeni ogrožanje, okrnitev, poslabšanje ali drugačen negativni vpliv na kulturni spomenik kot celoto oziroma njegov posamezni del, zlasti pa je prepovedano:
 1. opravljati kakršnakoli gradbena ali zemeljska dela zunaj območja objektov, razen vzdrževanja infrastrukturnih objektov;
 2. odlagati material na površine, ki niso za to posebej določene;
 3. izvajati posege, ki spremenijo podobo značilne kultivirane kraške krajine ali spreminjajo namembnost zemljišča;
 4. spreminjati obseg in kakovost kultivirane kraške krajine;
 5. posegati v vrtače z namenom izkoriščanja;
 6. rušiti obodno kamnito ograjo oziroma odnašati njeno gradivo;
 7. gibanje obiskovalcev zunaj za to določenih površin;
 8. raziskovati ali izkoriščati rudnine (mineralne surovine);
 9. graditi objekte, namenjene vojaški ali policijski uporabi, ali uporabljati v miru območje za vojaške dejavnosti;

- 10.obremenjevati zrak čez dovoljeno mejo;
- 11.odmetavati ali odlagati odpadke vseh vrst zunaj za to določenih in ustrezno urejenih krajev;
- 12.izpuščati na površje, v kraško podzemlje ali v vodotoke onesnaženo vodo, naftne derivate ali druge nevarne snovi;
13. čezmerno gnojiti površine;
14. kuriti na prostem ali v bližini gozda, razen na urejenih kuriščih;
15. v gozdu uporabljati odprti ogenj;
16. prevažati nevarne snovi čez zavarovano območje kulturnega spomenika;
- 17.zunaj cest, dovoznih poti in urejenih parkirišč uporabljati motorna vozila vseh vrst, razen intervencijskih vozil (policija, gasilci, reševalci, zdravniki, veterinarji, državni tožilec, preiskovalni sodnik, pripadniki civilne zaščite) ter kmetijskih in gozdarskih strojev;
- 18.spreminjati kmetijske kulture in vegetacijske združbe na kmetijskih zemljiščih ali v gozdu z vnašanjem prosto rastočih neavtohtonih rastlinskih vrst;
- 19.vnašati osebkke prosto živečih neavtohtonih živalskih vrst;
- 20.požigati travniške in pašniške površine ter sežigati rastlinske ostanke na njivah brez nadzorstva polnoletne in opravilno sposobne osebe;
- 21.uporabljati fitofarmacevtska sredstva zunaj obdelovalnih zemljišč;
- 22.uporabljati fitofarmacevtska sredstva na obdelovalnih zemljiščih tako, da so konji ogroženi;
- 23.ubijati ali loviti prostoživeče živali, razen nezavarovanih lovnih vrst divjadi, ter jih prenašati, zastrupljati, zadrževati v ujetništvu ali vznemirjati;
- 24.nabirati gobe in nabirati prosto rastoče rastline ali njihove dele v komercialne namene;
- 25.taboriti, parkirati in puščati motorna vozila ali bivalne prikolice zunaj za to določenih prostorov;
- 26.postavljati reklamne panoje, razen informacijskih oznak za potrebe kulturnega spomenika in z njim povezanih prireditev in za potrebe predstavitve drugih naravnih in kulturnih znamenitosti Slovenije.

- (2) Postavljanje naprav, potrebnih za spremljanje naravnih pojavov in stanja na območju kulturnega spomenika, se ne šteje za prepovedano ravnanje po prejšnjem odstavku tega člena.

VI. UPRAVLJANJE S PREMOŽENJEM

19. člen

- (1) Načrt upravljanja za zavarovano območje Kobilarne Lipica za obdobje petih let pripravi upravljavec zavarovanega območja in ga sprejme Vlada RS.
- (2) Za posamezne dele zavarovanega območja lahko upravljavec zavarovanega območja po potrebi pripravi delni načrt upravljanja, za sprejem katerega veljajo enaka pravila kot za načrt upravljanja, enako velja za njegovo vsebino.
- (3) Načrt upravljanja določa najmanj:
 - vizijo varstva in razvoja zavarovanega območja Kobilarne Lipica,
 - strateške in izvedbene cilje upravljanja,
 - pomembna vprašanja razvoja konjereje, konjenišstva in varstva kulturne dediščine, predvsem kulturne vrednote, ki jih je potrebno ohranjati in razvijati, ter varstvene režime za posamezne dele zavarovanega območja,
 - smernice razvoja tržnih dejavnosti,
 - smernice za načrtovanje predvidenih prostorskih ureditev,
 - ukrepe varstva in razvoja ter v tem okviru načrt investicij s finančnim okvirom,
 - kazalnike in način spremljanja izvajanja in
 - rok veljavnosti in način dopolnjevanja in spreminjanja načrta.
- (4) Sestavni del načrta upravljanja je načrt prostorskih ureditev za zavarovano območje, s katerim se določijo pogoji in merila za umestitev in izvedbo načrtovanih posegov v prostor, zlasti glede namena, funkcije, lege, velikosti in oblikovanja posegov. Načrt prostorskih ureditev se šteje za državni lokacijski načrt, kot ga določajo predpisi o urejanju prostora.

- (5) Načrt prostorskih ureditev pripravi upravljavec zavarovanega območja in ga sprejme Vlada RS.
- (6) V načrt upravljanja so vključeni tudi deli izven zavarovanega območja, ki so v upravljanju upravljavca Kobilarne Lipica.
- (7) Upravljavec je dolžan ravnati s premoženjem v upravljanju s skrbnostjo dobrega gospodarja in je za uporabo in upravljanje premoženja odgovoren lastniku premoženja.

20. člen

- (1) Zavarova no območje po tem zakonu z vsemi nepremičninami, premičninami, kulturno dediščino iz 11., 12. in 13. člena tega zakona ter pravicami intelektualne lastnine, ki so v lasti Republike Slovenije in so potrebne za opravljanje javne službe iz 25. člena tega zakona, upravlja upravljavec Kobilarne Lipica.
- (2) Nepremično premoženje z zavarovanega območja, ki je v lasti Republike Slovenije in je namenjeno izvajanju tržne dejavnosti iz 26. člena tega zakona, upravlja in odplačno uporablja upravljavec Kobilarne Lipica.
- (3) Upravljavec Kobilarne Lipica ima za opravljanje nalog javne službe iz 25. člena tega zakona prednostno pravico pri sklenitvi zakupne pogodbe za kmetijska zemljišča in gozdove v lasti Republike Slovenije, ki so v vplivnem območju iz 5. člena tega zakona, skladno s predpisi, ki urejajo gozdove in kmetijska zemljišča.
- (4) Za kmetijska zemljišča in gozdove iz prejšnjega odstavka tega člena upravljavec Kobilarne Lipica ne plačuje zakupnine, nosi pa vse druge stroške v zvezi s temi kmetijskimi zemljišči in gozdovi.
- (5) Upravljavec Kobilarne Lipica upravlja tudi z vsem nepremičnim premoženjem izven zavarovanega območja, ki je v lasti Republike Slovenije in se potrebuje za izvajanje javne službe iz 25. člena tega zakona.

21. člen

- (1) Upravljavec Kobilarne Lipica upravlja:
 - z imenom kulturnega spomenika »Kobilarne Lipice«,
 - z geografsko označbo »Lipicanec«, ki je bila na podlagi Uredbe o geografski označbi Lipicanec (Uradni list RS, št. 4/99) vpisana v register označb porekla blaga pri Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino,
 - z znamko »MAESTOSO«, št. 9371187, registrirano pri Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino 20. decembra 1994,
 - z znamko »LIPICA 1580«, št. 9671315, figurativni znak, registrirano pri Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino 22. aprila 1997,
 - z znamko »LIPICA 1580«, št. 200370016, registrirano pri Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino 26. maja 2004,
 - z znamko »KOBILARNA LIPICA«, št. 200370017, registrirano pri Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino 26. maja 2004, in
 - z mednarodno znamko »LIPICA 1580«, št. 671631, registrirano pri Mednarodnem uradu Svetovne organizacije za intelektualno lastnino.
- (2) Poleg znamk, navedenih v prejšnjem odstavku, upravljavec Kobilarne Lipica upravlja tudi z morebitnimi novo registriranimi znamkami Kobilarne Lipice v lasti Republike Slovenije.
- (3) Brez predhodnega soglasja Vlade Republike Slovenije, s katerim se določi kriterije in višino odškodnine za uporabo znamk, upravljavec Kobilarne Lipice ne sme prenesti pravic do uporabe znamke na druge subjekte.

VII. UPRAVLJAVEC KOBILARNE LIPICA

22. člen

- (1) Republika Slovenija pooblasti za upravljavca Kobilarne Lipica Javni zavod Kobilarna Lipica, ki se statusno preoblikuje v družbo z omejeno odgovornostjo, katere edini družbenik je Republika Slovenija.
- (2) Firma družbe se glasi »Kobilarna Lipica, upravljanje s premoženjem, d.o.o. (v nadaljevanju: družba), skrajšana firma pa »Kobilarna Lipica, d.o.o.«. Sedež družbe je v Lipici.
- (3) Družba je ustanovljena za izvajanje nalog javne službe in za izvajanje nalog tržne dejavnosti opredeljenih v 25. in 26. členu tega zakona.
- (4) Ne glede na zakon, ki ureja Slovenski državni holding, upravlja z lastniškim deležem Republike Slovenije v družbi in uresničuje pravice Republike Slovenije kot družbenika v družbi Vlada RS.
- (5) Spremljanje kapitalske naložbe in nadzor nad izvajanjem pooblastila izvaja ministrstvo, pristojno za turizem.
- (6) Družba lahko za izvajanje nalog iz 25. in 26. člena tega zakona ustanovi novo pravno osebo oz. izvede katero od oblik delitve po Zakonu o gospodarskih družbah le s soglasjem Vlade RS. Družba mora v pravnih osebah, ki jih ustanovi ali ki izhajajo iz delitve ohranjati minimalno 51 odstotkov ustanovnega kapitala in minimalno 51 % odločevalskih upravičenj. Družba sme tem pravnim osebam, če opravljajo gospodarsko dejavnost, sredstva zagotavljati le pod tržnimi pogoji in jim ne sme nuditi nobenih ugodnosti, ki bi lahko izkrivljale konkurenco.
- (7) V pravni osebi, ki opravlja dejavnost javne službe, mora imeti, ne glede na določbe prejšnjega odstavka tega člena, Republika Slovenija oziroma družba vse lastniške in upravljalvske pravice.

23. člen

Celoten kapital družbe znaša 10.000.000,00 EUR, ki ga v celoti zagotovi Republika Slovenija. Ob ustanovitvi se vplača najmanj 6.000.000,00 EUR, preostali del kapitala pa ob vpoklicu.

24. .člen

- (1) Družba ima naslednje organe:
 - poslovodstvo,
 - nadzorni svet,
 - skupščino.
- (2) Poslovanje družbe Kobilarna Lipica d.o.o. vodi direktor, ki ima pristojnosti, kot so določene v zakonodaji, ki ureja gospodarske družbe ter so dodatno omejene v obsegu, kot določa ta zakon.
- (3) Družba ima nadzorni svet, ki ga sestavlja pet članov, ki jih na predlog ministrstva, pristojnega za turizem, imenuje Vlada RS za obdobje 5 let.
- (4) Nadzorni svet družbe mora biti sestavljen iz članov, ki se medsebojno dopolnjujejo po strokovnem znanju in kompetencah.

- (5) Nadzorni svet ima vse tiste pristojnosti, ki jih ima po zakonodaji, ki ureja gospodarske družbe, nadzorni svet pri delniški družbi. Nadzorni svet sprejme poslovnik o delu nadzornega sveta najkasneje v roku 30 dni po konstituiranju nadzornega sveta.
- (6) Naloge in pristojnosti skupščine družbe uresničuje Vlada RS.
- (7) Pristojnosti in naloge organov, podrobnejši postopek in pogoji za imenovanje članov v organe in druga vprašanja, ki niso urejena s tem zakonom, se uredijo v aktu o ustanovitvi družbe v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe.

VIII. NALOGE UPRAVLJAVCA KOBILARNE LIPICA

25. člen

Upravljavec Kobilarne Lipica opravlja naslednje naloge javne službe:

- rejo in vzrejo konj lipicancev, pripuščanje, osemenjevanje, selekcijo, rodovništvo, preizkušanje in šolanje konj za potrebe dresurnega jahanja, vprežne vožnje in drugih konjeniških zvrsti,
- spremljanje reje in vzreje konj lipicancev v lasti drugih pravnih in fizičnih oseb v Republiki Sloveniji, ki so člani združenja rejcev lipicancev, zagotavljanje potrebnega števila žrebcev – plemenjakov in potrebnih količin žrebčevega semena za plemenske kobile teh rejcev ter strokovno svetovanje tem rejcem,
- vodenje izvorne rodovniške knjige lipicancev,
- mednarodno sodelovanje s sorodnimi ustanovami in organizacijami na področju konjereje in konjenišva (strokovno sodelovanje in uveljavljanje vloge Kobilarne Lipica na področju reje lipicanca in konjereje),
- usposabljanje zaposlenih za vzgojo črede,
- zagotavljanje konj in sodelovanje pri programu protokolarne konjeniške enote slovenske policije,
- varstvo in celostno ohranjanje kulturne dediščine na zavarovanem območju,
- predstavljanje dejavnosti Kobilarne Lipica in razvijanje zavesti o vrednotah Kobilarne Lipica,
- skrb za posodabljanje rejskega programa skladno z razvojem in dognanji stroke,
- ostale naloge iz rejskega programa,
- ogledi zavarovanega območja, ogledi programa klasične jahalne šole in treningov,
- prodaja konj, prodaja semena, osemenjevanje.

(2) Naloge iz prve, druge, tretje, četrte in desete alineje prejšnjega odstavka se podrobno uredijo v rejskem programu za pasmo lipicanski konj v skladu z zakonom, ki ureja živinorejo.

(3) Naloge javne službe družbe vključujejo tudi upravljanje s celotnim premoženjem Republike Slovenije na in izven zavarovanega območja, ki ga uporablja Kobilarna Lipica za izvajanje svojih dejavnosti, ter s premoženjem in pravicami intelektualne lastnine 11., 12. in 13. člena tega zakona, ki obsega:

- investicijsko vzdrževanje objektov in območij, ki je potrebno za izvajanje nalog javne službe iz tega zakona,
- izvajanje investicij v objekte in območja, ki so potrebne za izvajanje nalog javne službe,
- vzdrževanje in čiščenje kultivirane kraške krajine,
- izboljševanje stanja in uporabe grajenih delov spomeniške celote v skladu z njihovo kulturno vrednostjo,
- predstavljanje zgodovine Kobilarne Lipica, reje in vzreje lipicancev,
- hranjenje in predstavljanje zbirke likovnih del Avgusta Černigoja in parkovne plastike-Forma viva iz kraškega kamna,
- upravljanje z imenom kulturnega spomenika, geografsko označbo Lipicanec in znamkami Kobilarne Lipica.

26. člen

- (1) Ob javni službi iz 25. člena tega zakona upravljavec Kobilarne Lipica lahko opravlja tudi tržno dejavnost.
- (2) Tržna dejavnost po tem zakonu je tista, ki ustrezno tržno vrednoti dejavnost javne službe Kobilarne Lipica na način, da ohranja in razvija celostno podobo in vrednost posestva Kobilarne Lipica kot zgodovinsko pomembne in izvirne kobilarne konj lipicanske pasme ter kulturno funkcijo varovanega območja s kultivirano kraško krajino, da jo uveljavlja in promovira tako v Sloveniji kot v mednarodnem prostoru kot vrhunski konjerejski in konjeniški center, in da povezuje naravne danosti in kulturne vrednote Kobilarne Lipice s sodobnim življenjem, prispeva h gospodarnejšemu in učinkovitejšemu opravljanju primarne dejavnosti javne službe in pridobiva stabilne vire financiranja za delovanje vseh dejavnosti, ki jih izvaja Kobilarna Lipica.
- (3) Za naloge tržne dejavnosti štejejo:
- šola jahanja, turistično jahanje, vožnje s kočijo, terensko jahanje,
 - organiziranje kulturnih in konjerejsko-konjeniških prireditev,
 - organiziranje in izvajanje izobraževalnih, strokovnih in raziskovalnih programov, ,
 - organiziranje drugih kulturnih in kongresnih prireditev in programov,
 - hotelska dejavnost,
 - gostinska dejavnost,
 - dejavnosti turističnih agencij (organizacija in vodenje),
 - športna in rekreativna dejavnost,
 - kulturna dejavnost,
 - dejavnosti povezane z dobrim počutjem in zdravjem ljudi,
 - prodaja spominkov in drugih zaščiteneh proizvodov,
 - ostale tržne dejavnosti, ki izboljšujejo kvaliteto in pestrost celotne ponudbe Kobilarne Lipica.

IX. FINANCIRANJE

27. člen

- 1) Upravljavec Kobilarne Lipica pridobiva finančna sredstva:
- iz proračuna Republike Slovenije za opravljanje nalog javne službe iz 25. člena tega zakona,
 - iz proračuna Republike Slovenije za opravljanje nalog upravljanja premoženja iz tretjega odstavka 25. člena tega zakona,
 - s prihodki od izvajanja nalog javne službe iz 25. člena tega zakona,
 - s prihodki od prodaje blaga in storitev pri opravljanju nalog tržne dejavnosti iz 26. člena tega zakona,
 - z dotacijami, darili in iz drugih virov (posojila, nacionalni in EU razpisi itd.).
- (2) Upravljavec Kobilarne Lipica pridobiva sredstva za izvajanje nalog javne službe na podlagi sprejetega letnega programa dela in razvoja ter finančnega načrta za izvajanje javne službe, ki je sestavni del letnega poslovnega načrta družbe. Obvezni del programa dela je načrt investicijskih del vezanih na premoženje v upravljanju, ki je namenjeno opravljanju nalog iz 25. člena tega zakona. Letni program dela in razvoja ter finančni načrt za izvajanje javne službe potrdi minister, pristojen za turizem.
- (3) Stroški za izvedbo javne službe, vezane na rejo, vzrejo in šolanje konj, se izračunavajo skladno s potrjenimi normativi iz 7. člena tega zakona za celotno čredo lipicancev.
- (4) Upravljavec Kobilarne Lipica vodi računovodstvo ločeno po nalogah javne službe iz 25. člena tega zakona in tržnih dejavnosti iz 26. člena tega zakona, pri čemer skupne stroške razmeji med različne dejavnosti na podlagi sodil, ki jih potrdi ministrstvo, pristojno za turizem.

X. NADZOR IN KAZENSKÉ DOLOČBE

28. člen

Nadzor nad izvajanjem javne službe izvaja ministrstvo, pristojno za turizem.

29. člen

Izvajanje določb iz V. poglavja tega zakona nadzirajo pristojni inšpektorji, vsak v okviru svojih pristojnosti in pooblastil.

30. člen

(1) Z denarno kaznijo od 1.000 do 4.000 EUR se za prekršek kaznuje pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti, če na zavarovanem območju Kobilarne Lipica ravna v nasprotju s prepovedmi iz prvega odstavka 18. člena tega zakona.

(2) Z denarno kaznijo od 100 do 500 EUR se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena.

31. člen

Z denarno kaznijo od 100 do 500 EUR se za prekršek kaznuje posameznik, če na zavarovanem območju Kobilarne Lipica stori katero od dejanj iz prvega odstavka 18. člena tega zakona.

XI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

32. člen

V roku treh mesecev od uveljavitve tega zakona, Vlada RS izvede vse postopke za preoblikovanje Javnega zavoda Kobilarna Lipica v družbo.

33. člen

(1) Vlada RS na predlog ministra, pristojnega za turizem imenuje prve člane nadzornega sveta sočasno s sprejetjem sklepa o preoblikovanju Javnega zavoda Kobilarna Lipica v družbo.

(2) Z dnem preoblikovanja preneha mandat vsem organom obstoječega javnega zavoda, razen direktorju, ki nadaljuje delo kot direktor nove družbe do izteka mandata.

34. člen

Javni zavod Kobilarna Lipica za potrebe preoblikovanja pripravi zaključno bilanco, novoustanovljena družba pa otvoritveno bilanco.

35. člen

V veljavna pogodbená razmerja Javnega zavoda Kobilarna Lipica vstopa z dnem preoblikovanja družba.

36. člen

- (1) Vsi javni uslužbenci Javnega zavoda Kobilarna Lipica z dnem preoblikovanja nadaljujejo z delom v družbi kot univerzalnem pravnem nasledniku.
- (2) Akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest družbe pripravi direktor družbe. V skladu s sprejetim aktom o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest se delavcem družbe ponudijo v podpis nove pogodbe o zaposlitvi oziroma se izvedejo drugi postopki v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja.

37. člen

Do imenovanja Komisije za rejo in vzrejo iz 7. člena tega zakona, opravlja svoje naloge Komisija za rejo in vzrejo, ki je veljavna v času sprejetja tega zakona.

38. člen

Upravljavec Kobilarne Lipica najkasneje v roku 6 mesecev po preoblikovanju Javnega zavoda Kobilarna Lipica v družbo uskladi in predloži Vladi RS v potrditev Načrt upravljanja zavarovanega območja Kobilarne Lipica za obdobje 5 let.

39. člen

Upravljavec Kobilarne Lipica mora najkasneje v roku dveh let po svoji ustanovitvi vzpostaviti notranjo organizacijsko enoto Center za osemenje.

40. člen

Upravljavec Kobilarne Lipica mora v roku enega leta po uveljavitvi tega zakona izvesti vse zakasnele preizkuse delovne uspešnosti posameznih živali.

41. člen

Izvajanje določb iz VI. poglavja tega zakona nadzirajo pristojni inšpektorji vsak v okviru svojih pristojnosti in pooblastil, določenih v zakonu ali drugem predpisu.

42. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o Kobilarni Lipica (Uradni list RS, št. 29/96, 79/06, 107/06, 33/07, 19/14 in 38/16) in Uredba o razmejitvi premoženja na zavarovanem območju Kobilarne Lipica (Uradni list RS, št. 58/14).

43. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITVE K ČLENOM:

I. SPLOŠNE DOLOČBE

k 1. členu

Leta 1996 je bil po prevzemu celotnega območja Kobilarne Lipica s strani Republike Slovenije sprejet prvi Zakon o Kobilarni Lipica (Uradni list RS, št. 29/96), s katerim je bilo celotno območje kobilarne razglašeno za kulturni spomenik državnega pomena. Zakon podrobneje določa upravljanje celotnega posestva, dejavnosti, ki se na posestvu lahko izvajajo in pravno organizacijsko obliko za izvajanje dejavnosti.

k 2. členu

V izogib morebitnim napačnim tolmačenjem določenih izrazov, ki so v predlogu uporabljeni, in z namenom lažjega razumevanja vsebine določb zakona, so v tem členu posamezni izrazi oziroma pojmi, ki se v predlogu večkrat pojavijo, podrobneje definirani.

k 3. členu

Glede na pomen območja Kobilarne Lipica kot spomenika državnega pomena je v tem členu posebej izpostavljena njena zaščita. Kateregakoli nepremičnega premoženja iz zavarovanega območja in izven zavarovanega območja, ki je namenjeno izvajanju nalog tega zakona, ni možno na noben način odtujiti ali kakorkoli obremeniti. Navedena omejitev velja tudi za plemensko jedro črede konj lipicancev, premično kulturno dediščino in pravice intelektualne lastnine. To pa pomeni tudi zavezo lastnika, da omogoči take pogoje za izvajanje dejavnosti, da se bodo le-te lahko razvijale v skladu s trendi na posameznem področju, ter da bo zagotovila sredstva za primerno vzdrževanje in obnovo tega premoženja. Na nepremičninah, ki niso namenjene izvajanju javne službe, pa se omogoča izdaja stavbne pravice upravljavcu, s čimer bo omogočeno lažje zagotavljanje potrebnih virov za nadaljnja vlaganja v infrastrukturo, ki je namenjena izvajanju tržnih aktivnosti.

II. ZAVAROVANO IN VPLIVNO OBMOČJE KOBILARNE LIPICA

k 4. členu

V 5. členu so podrobneje opisane meje posestva z navedbo robnih parcel. Vse meje so določene v katastru, kar je bilo izvedeno s strani geodetske uprave. Zaradi določenih ugotovljenih neskladij, Kobilarna Lipica preveri pravilnost katastrskega načrta ter pravilnost vpisa v zemljiški knjigi za celotno zavarovano območje, ki morajo biti v skladu z mejami, določenimi v prvem odstavku tega člena.

k 5. členu

V členu je določeno, kaj obsega vplivno območje Kobilarne Lipica. Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur.l.št. 16/2008 z dne 15.2.2008) v 13 členu določa, da je element razglasitvenega akta kulturnega spomenika tudi vplivno območje, kadar je to zaradi zagotavljanja prostorske celovitosti spomenika potrebno, vključno z določitvijo meje vplivnega območja tako natančno, da so meje določljive v naravi in zemljiškem katastru. Razglasitveni akt mora določiti tudi varstveni režim za vplivno območje, kar v veljavnem zakonu ni bilo posebej določeno. Delno je bilo to določilo pokrito z Odlokom, ki varstveni režim za kraško kulturno krajino predpisuje, ker pa območje kraške kulturne krajine in vplivno območje nista enaka, temveč se v manjšem delu razlikujeta, je potrebno v tem zakonu zadostiti tudi zahtevi, po definiranju varstvenega režima vplivnega območja. Ker se velik del vplivnega območja vendarle pokriva z območjem kraške kulturne krajine, je smiselno, da se za vplivno območje določi enak varstveni režim, ki je definiran v Odloku za kraško kulturno krajino. Člen tudi določa, kdo hrani izvirnike katastrskih načrtov in topografske karte.

III. ČREDA LIPICANCEV

k 6. členu

V tem členu je Kobilarna Lipica opredeljena kot izvorna kobilarna lipicanca ki je pod posebnim varstvenim režimom. Zaščitni znak kobilarne Lipica in njenih konjev je na podlagi Uredbe o geografski označbi

Lipicanec (Uradni list RS, št. 4/99) velika črka »L« na levem licu konja. Po žigu se takoj lahko prepozna konja iz Kobilarne Lipica. Žig dobijo konji v starosti 1 leta. Žigosanje se izvaja skladno s predpisi, ki urejajo to področje. Konji, ki ne izvirajo iz Kobilarne Lipica, tega žiga ne morejo in ne smejo imeti. Opredeljeno je plemensko jedro črede z navedbo vseh linij žrebcev in potrebnim številom le-teh, navedene so tudi vse linije rodov kobil z najmanjšim potrebnim številom za nadaljnjo rejo. Poleg tega je kot plemensko jedro opredeljen tudi celoten naraščaj do 4. leta starosti, ki je primeren za nadaljnjo vzrejo.

k 7. členu

Člen opredeljuje, da se reja konj podrobneje opredeli s podzakonskim aktom, ki ga sprejme minister pristojen za kmetijstvo. V zadevnem aktu se določi pogoje in normative za rejo lipicancev z navedbo minimalnih vsebin ter pogoje za imenovanje Komisije za rejo in vzrejo, ki bo s strokovnega vidika bdela nad delom s konji. Upoštevanje potrjenih normativov je obvezno pri načrtovanju stroškov za posamezno leto, potrjenih v programu dela in finančnem načrtu. Pri izračunih je potrebno upoštevati celotno čredo, in ne le plemenskega jedra. S tem določilom se bo možno izogniti morebitnim splošnim varčevalnim ukrepom, ki so v preteklosti že vplivali na poslabšanje stanja črede v Lipici, predvsem v povezavi s kadri. Zaščititi je potrebno poleg osnovne nege tudi nadgradnjo in sicer usposobljenost živali, ki v zadnjih letih ni na primerni ravni, poleg tega pa tudi zamuja glede na veljavne standarde. S primerno usposobljenostjo konj, bi npr. lahko dosegali bistveno višje cene pri prodaji, ki bi lahko lastniku verjetno prinesli večji prihodek, kot pa je prihranek pri številu zaposlenih. V primerih varčevanja je potrebno upoštevati, da gre v primeru Kobilarne Lipica za plemenite živali, od katerih se zahteva določeno znanje in usposobljenost, kar pa je ob restriktivnih pogojih nemogoče doseči. Daljše časovno obdobje takega stanja lahko bistveno poslabša kvaliteto črede v celoti, česar pa se ne sme dopustiti. Ustanovitelj mora vsako leto za izvedbo javne službe, ne glede na ostale predpise, zagotoviti sredstva v potrebni višini za izvedbo vseh nalog javne službe v skladu z velikostjo črede in potrjenimi pogoji in normativi.

k 8. členu

Pri pripravi in izvajanju rejskega programa upravljaavec Kobilarne Lipica sodeluje tako z Združenjem rejcev lipicanca, kot s strokovnjaki veterinarske in biotehnične fakultete, po potrebi pa tudi z drugimi strokovnjaki in strokovnimi organizacijami s področja konjereje. Upoštevati je potrebno da gre pri lipicancih za živali, pri katerih se pri vzreji teži k čim kvalitetnejši plemenski čredi, ki je v prvi vrsti namenjena predstavitvenim dejavnostim in tako zaradi izgleda kot usposobljenosti in znanja, predstavlja neprecenljivo vrednost.

Dalj časa trajajoče pomanjkljivosti pri reji, vzgoji in usposobljenosti črede predstavlja veliko tveganje za poslabšanje kvalitete črede, ki jo je na kratek rok nemogoče popraviti. Veljavni rejski program nima roka za iztek veljavnosti. Glede na to, da se tudi stroka s tega področja razvija in prihaja do novih ugotovitev in dejstev, je potrebno ne glede na določila zakona, ki opredeljuje rejski program, le tega po potrebi posodabljati.

Kobilarna Lipica posoja določene žrebce za razplod tudi ostalim rejcem lipicancev, vendar do sedaj niso bile določene kakršne koli pravice Kobilarne Lipica do takega naraščaja. S ciljem izboljšave genetske rezerve, ima Kobilarna Lipica s tem predlogom predkupno pravico do tistega naraščaja, katerega starši so plemenski žrebci iz črede Kobilarne Lipica.

k 9. členu

Za zagotovitev nadaljnjega primerne stanja črede in njenega razvoja je nujno potrebno zagotoviti primerno genetsko rezervo. Na potrebo po centru za osemnjevanje v Kobilarni Lipica strokovnjaki opozarjajo že več let, vendar do sedaj na tem področju ni prišlo do kvalitetnega premika. Z vzpostavitvijo tega centra bi bil zagotovljen dolgoročni razvoj in ohranitev črede plemenskih živali, poleg tega pa bo možno iz tega naslova generirati tudi dodatne prihodke.

k 10. členu

Glede na pomen, ki ga ima Kobilarna Lipica za Slovenijo in slovensko javnost, mora le-ta enkrat letno pripraviti celovito informacijo o stanju kulturnega spomenika s poudarkom na čredi, še posebno zaradi večletnih stalnih negativnih medijskih objavah. Kobilarna Lipica je nacionalno bogastvo, ki ga je potrebno ohranjati za zanamce in je »last« vseh Slovencev. Člen predpisuje minimalne vsebine poročila. Bistveni

element poročila je tudi uspešnost preizkusov delovne sposobnosti konj. Pri teh preizkusih se je v zadnjih letih zamujalo, kar pa lahko vpliva tudi na nadaljnjo uspešnost posameznega konja, če se prične z učenjem starejših živali, kot pa je to predpisano oziroma optimalno. Poročilo mora biti objavljeno vsako leto do konca februarja za preteklo leto.

IV. KULTURNA DEDIŠČINA:

k 11. členu

V 11. členu so navedene vse parcele, na katerih so zgrajene najpomembnejše zgradbe z vidika kulturne dediščine na zavarovanem območju Kobilarne Lipica, kamor sodijo graščinski kompleks z Velbanco in cerkvijo, hlevski kompleks s silosi in prostori za dresuro. V izogib morebitnim napačnim tolmačenjem so za vsak navedeni objekt navedene tudi zemljiške parcele.

k 12. členu

Člen določa, da je del spomeniške celote tudi zbirka likovnih del Avgusta Černigoja ter parkovna plastika, kar je vse še posebej varovano.

k 13. členu

13. člen določa vsebino neokrnjene oblike kulturnega spomenika z vidika črede, kultivirane kraške krajine ter grajenih in umetniških del ter določa v kakšnem stanju ohranjenosti mora biti ta kulturni spomenik.

Z vidika črede se šteje, da je kulturni spomenik celotno plemensko jedro črede in konji v šoli jahanja, kar predstavlja v praksi vse konje, ki jih kobilarna Lipica potrebuje za izvedbo svojih dejavnosti povezanih z nalogami javne službe. V tej čredi niso vključeni konji, ki so namenjeni prodaji, ter konji, sicer v lasti Republike Slovenije, vendar v reji pri zasebnih rejcih.

V. VARSTVENI REŽIM

k 14. členu

Ta člen določa izjeme od razpolaganja s premoženjem glede na izrecno prepoved iz 3. člena tega zakona, ki prepoveduje odtujitev ali obremenitev. Ta člen določa, da se nepremično premoženje, ki se ga ne potrebuje za izvajanje nalog po tem zakonu, lahko da v najem v skladu s predpisi, ki urejajo to področje. V poštrev za tako izjemo lahko pridejo zgolj manjši deli zgradb za t.i. servisne oziroma dopolnilne dejavnosti, ki izboljšujejo kvaliteto ponudbe glede na veljavne standarde, kot npr.: frizerski salon, kozmetični ali masažni salon ipd., v najem pa ne more dati kakršnih koli drugih delov nepremičnega premoženja, ki je potrebno za opravljanje dejavnosti npr.: travniki, pašniki ipd. Za prepoved razpolaganja se ne štejejo aktivnosti v okviru izvajanja nalog, npr.: najem konferenčne dvorane, hotelska dejavnost, najem prostora za zunanje izvajalce v okviru prireditev itd.

Člen določa tudi možnosti prodaje, oddaje v najem ali odtujitve premičnega premoženja, ki se ne potrebuje za opravljanje nalog tega zakona, kamor štejejo predvsem razna iztrošena oprema in stroji ter prodaja konj, ki predstavljajo višek črede. Pri pripravi tovrstne liste črede se sledi usmeritvam Komisije za rejo in vzrejo, pri čemer se s prodajo, oddajo v najem ali odtujitvijo se ne sme ogroziti števila plemenskega jedra črede konj lipicancev.

k 15. členu

Zadevni člen govori o posegih v prostor v zavarovanem območju. Le-ti niso dovoljeni, če so v nasprotju z varstvenim režimom za celotno območje. Podrobneje možne posege opredeli načrt upravljanja, katerega del je načrt prostorskih ureditev. Dovoljenje za posege izdaja minister, pristojen za urejanje prostora. Kot podlaga za posege se uporablja zadnji potrjeni Načrt upravljanja.

k 16. členu

Člen opredeljuje omejitve oz. prepoved posegov v prostor na vplivnem območju kulturnega spomenika, ki bi lahko škodovali neposredno ali posredno spomeniškim lastnostim kulturnega spomenika, predvsem tistim, ki so v povezavi z vzrejo konj. Za celotno območje kraške kulturne krajine v Lipici, so pogoji za posege in prepovedi ravnanj določeni v Odloku.

Člen določa tudi, da ima Republika Slovenija predkupno pravico na nepremičninah na celotnem vplivnem območju kulturnega spomenika, v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo kulturne dediščine.

k 17. členu

17. člen opredeljuje možnosti za gradnjo, skladno s predpisi o graditvi objektov, ki so možni le na podlagi načrta upravljanja. Predpogoj za kakršenkoli poseg v prostor je, da je ta načrtovan v potrjenem načrtu upravljanja. Do sprejetja novega načrta upravljanja se šteje, da je veljaven še načrt upravljanja za obdobje 2010-2014. Brez podlage v načrtu upravljanja so možna le posegi, ki so dovoljeni v skladu z odlokom in vzdrževalna dela na obstoječih objektih, ki se izvajajo v skladu s predpisi.

k 18. členu

V 18. členu so glede na varstveni režim v odloku dodatno izpostavljena prepovedana ravnanja na zavarovanem območju kulturnega spomenika. Navedeni posegi so tudi del obstoječega zakona, s čimer se ohranja stopnja varovanja območja. V zadnji alineji prvega odstavka so glede na obstoječi zakon v zvezi z reklamnimi panoji po novem dopuščene tudi informacije in promocija drugih naravnih in kulturnih znamenitosti Slovenije (npr. Park Škocjanske jame, Postojnska jama, TNP.....), kar je smiselno zaradi medsebojne povezanosti ponudbe kakor tudi predstavitve Slovenije kot zelene dežele z bogato naravno in kulturno dediščino, pri čemer pa to ne bo negativno vplivalo na varovanje spomenika.

VI. UPRAVLJANJE S PREMOŽENJEM

k 19. členu

19. člen opredeljuje načrt upravljanja, ki predstavlja strategijo razvoja vseh dejavnosti na območju Kobilarne Lipica, s poudarkom na javni službi. Načrt upravljanja predstavlja obvezen dokument v skladu z 59. členom Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13 in 32/16, v nadaljevanju: ZVKD). Načrt upravljanja je dokument, s katerim se določijo strateške in izvedbene usmeritve za celovito ohranjanje spomenika ali spomeniškega območja in način izvajanja njegovega varstva. Načrt upravljanja je treba sprejeti za vse spomenike in spomeniška območja, ki imajo upravljavca.

V načrt upravljanja so vključene tudi aktivnosti, ki se v zvezi z javno službo izvajajo na posestvih, ki jih uporablja Kobilarna Lipica izven zavarovanega območja in so v lasti Republike Slovenije. Pripravi ga upravljavec, v sodelovanju z ministrstvi, pristojnimi za posamezno dejavnost (MGRT, MKGP, MK, MOP), sprejme pa ga Vlada Republike Slovenije, ki je tudi sprejela akt o razglasitvi spomenika. ZVKD določa tudi obvezne vsebine načrta upravljanja, ki se sprejme za 4 leta. Načrt upravljanja Kobilarne Lipice glede na njeno specifično izvajanje nalog, ki niso javna služba so pa z njo tesno povezane, vsebuje tudi smernice za razvoj tržnih dejavnosti, ki se izvajajo na območju kulturnega spomenika.

Poudariti je potrebno, da Kobilarna Lipica trenutno sploh nima načrta upravljanja, saj je zadnji sprejeti potekel v letu 2014. Načrt upravljanja bo potrebno sprejeti najkasneje v roku 6 mesecev po sprejemu tega zakona. Do sprejetja novega načrta upravljanja se šteje, da je veljaven še načrt upravljanja za obdobje 2010-2014.

k 20. členu

20. člen določa, da upravlja vse nepremičnine in premičnine v zavarovanem območju, kot tudi tistih, ki jih za izvedbo javne službe uporablja izven zavarovanega območja in so v lasti Republike Slovenije, upravljavca Kobilarne Lipica. Upravljavca Kobilarne Lipica upravlja tudi nepremično premoženje v zavarovanem območju namenjeno tržnim dejavnostim, pri čemer za njihovo uporabo plačuje tržno najemnino.

Po sedaj veljavnem zakonu je bilo na območju Kobilarne Lipica več upravljavcev, in sicer javni zavod Kobilarna Lipica v delu, ki se nanaša na javno službo, razen zemljišč v upravljanju Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov, ministrstvo v delu, ki se nanaša na del turistične infrastrukture, ki je v funkciji in SDH v delu, ki se nanaša na družbo Lipica turizem, d. o. o. Po novem bo upravljanje vsega preneseno v

upravljanje upravljavcu Kobilarne Lipica po tem zakonu. Upravljanje infrastrukture namenjene izvajanju nalog javne službe bo potekalo v skladu z načeli upravljanja. Za infrastrukturo namenjeno tržni dejavnosti, bo za uporabo potrebno plačevati tržno najemnino.

Upravljavec Kobilarne Lipica ima za izvajanje javne službe tudi prednostno pravico do zakupa kmetijskih zemljišč in gozdov v lasti Republike Slovenije, ki so v vplivnem območju, pri čemer za zakup ne plačuje nobene zakupnine oziroma odškodnine, nosi pa vse druge stroške v zvezi s temi kmetijskimi zemljišči in gozdovi. Določilo z zvezi z zakupnino odpravlja nepotrebno zagotavljanje likvidnostnih proračunskih sredstev, saj za zakupnine, katere predstavljajo drugače prihodek proračuna, ne bo potrebno zagotavljati dodatnih sredstev v sklopu izdatkov javne službe, ki predstavljajo odhodek proračuna.

Kobilarna Lipica ima v uporabi tudi infrastrukturo v lasti RS, ki je izven zavarovanega območja in jo potrebuje za izvajanje javne službe. Glede na to, da je to premoženje v lasti istega lastnika, upravljavec Kobilarne Lipica upravlja tudi s tem delom(Posestvo Ravne).

k 21. členu

21. člen določa, da upravljavec Kobilarne Lipica upravlja tudi z imenom kulturnega spomenika, geografsko označbo Lipicanec in vsemi zaščitenimi blagovnimi znamkami. Vse podrobnosti v zvezi z geografsko označbo so zajete v Uredbi o geografski označbi Lipicanec (Uradni list RS, št. 4/99). Upravljavec Kobilarne Lipica upravlja prav tako s petimi blagovnimi znamkami, ter tudi z morebitnimi novo registriranimi znamkami, ki jih registrira. Pravica uporabe znamke za druge pravne osebe je možna samo s soglasjem Vlade RS, na osnovi predhodno potrjenih pogojev in meril oziroma kriterijev in določene odškodnine, odvisno od namena uporabe.

VII. UPRAVLJAVEC KOBILARNE LIPICA

k 22. členu

22. člen pooblašča za upravljavca Javni zavod Kobilarna Lipica katerega se statusno preoblikuje v družbo z omejeno odgovornostjo. Družba je ustanovljena za izvajanje javne službe kot tudi tržne dejavnosti. Edina družbenica, 100% lastnica in ustanoviteljica je Republika Slovenija. Zaradi specifik področja delovanja družbe (upravljanje kulturnega spomenika, izvajanje nalog javne službe...) pravice družbenika Republike Slovenije v družbi uresničuje Vlada RS in ne SDH, med tem ko je za spremljanje naložbe in izvajanja pooblastila imenovano ministrstvo, pristojno za turizem. Družba lahko, v primeru da se ugotovi da narava poslovanja to zahteva, ustanovi novo družbo oz. izvede delitev v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah, pri čemer pa obstajajo omejitve glede ohranjanja minimalnih lastniških deležev. Še posebej to velja za družbo, ki opravlja naloge javne službe, kjer se ohranja 100% lastniški delež.

k 23. členu

Propadli poskusi iz preteklosti, ko so bile leta 2007 dejavnosti ločene na javni zavod in družbo Lipica turizem, kažejo na to, da ločitev dejavnosti ne prinaša prednosti v poslovanju, še manj pa je možno uspešno poslovanje katerekoli novo ustanovljene družbe brez zagotovljenega kapitala za zagon podjetja in za izvedbo nujno potrebnih investicij, glede na dejavnost, ki jo družba opravlja.

Novi družbi je potrebno zagotoviti kapital v ustrezni višini, kot bi ga zagotovil vsak zasebni lastnik, s čimer se vzpostavi pogoje za normalen zagon poslovanja in se omogoča določena osnovna vlaganja, s katerimi se bo povečala tudi vrednost premoženja Republike Slovenije. Naložba v tržni del se mora državi povrniti v času, kot to pričakujejo zasebni vlagatelji na področju turizma.

Republika Slovenija kot ustanovitelj, bo ob preoblikovanju v gospodarsko družbo, družbi zagotovila kapital v višini 10.000.000 EUR kot denarni vložek, ki ga bo družba uporabila za zagon delovanja in za nujne investicije potrebne za nemoteno izvajanje nalog zakona (javna služba in tržne dejavnosti). Glede na dejstvo, da bo šlo za večje investicijska vlaganja, celotna sredstva ni potrebno zagotoviti že ob ustanovitvi, temveč se del lahko vplača naknadno, ko bo to potrebno. Predvidoma je potrebno ob ustanovitvi zagotoviti 6 mio EUR, razliko pa ob vpoklicu. Višina potrebnega kapitala izhaja iz izvedene analize, katera vključuje prikaz izvedbe potrebnih aktivnosti za nemoteno izvajanje vseh nalog zakona (del slabih

rezultatov obstoječega poslovanja je tudi posledica dotrajane infrastrukture) in s tem povezanih izdatkov. Projekcije bodočega poslovanja upravičujejo vložek države.

k 24. členu

Člen opredeljuje organe družbe. Družba ima poslovodstvo, ki ga vodi direktor in ima pristojnosti, kot izhajajo iz zakona o gospodarskih družbah in iz določb tega zakona. Družba ima tudi nadzorni svet, kateri se sestoji iz petih članov, ki jih imenuje Vlada RS. Nadzorni svet je sestavljen iz članov, katerih znanja in kompetence se medsebojno dopolnjujejo in so iz področja delovanja družbe. Naloge in pristojnosti skupščine družbe pa izpolnjuje Vlada RS.

VII. NALOGE UPRAVLJAVCA KOBILARNE LIPICA

k 25. členu

25. člen opredeljuje naloge javne službe, ki jih mora upravljavec Kobilarne Lipica izvajati po tem zakonu. Naloge javne službe se nanašajo predvsem na primarno dejavnost, to je reja in vzreja konj Lipicancev in varovanje kulturne dediščine. Med te naloge pa sodi tudi zagotavljanje dostopnosti na območje in do informacij o Kobilarni Lipica ter predstavljanje njene dejavnosti. V preteklih nekaj letih so bile težave predvsem zaradi pomanjkanja ustreznega kadra pri izvajanju nalog, vezanih na konjerejo in konjenišvo, ki je najpomembnejša dejavnost Kobilarne Lipica. Brez ustrezne in ustrezno usposobljene črede tudi druge dejavnosti ne morejo uspešno delovati. Premalo je bilo tudi predstavitev dejavnosti, čeprav je to ena od osnovnih nalog javne službe, in to predvsem zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Če se želi ohraniti Kobilarno Lipica in čredo konj na nivoju, ki bo za tako kobilarno primeren (ne nazadnje je bila kobilarna ustanovljena kot dvorna kobilarna Habsburžanov), se tak scenarij ne sme več ponoviti. Precej je bilo v zadnjih dveh letih narejenega na izboljšanje infrastrukture za javno službo, bistveno premalo ali nič pa na kadrih, prav tako se zamuja pri šolanju konj in preizkusih njihove usposobljenosti. Večji poudarek je potreben tudi pri vzreji konj za prodajo, ki ni na primernem nivoju, ne po številu prodanih konj, kot tudi ne po ceni, ki je za posameznega konja dosežena. Eden bistvenih elementov za nadaljnji razvoj pa je tudi vzpostavitev centra za osemenjevanje.

Dejavnost javne službe je vezana tudi na kulturni spomenik. Dejavnost javne službe varstva obsega predvsem: dokumentiranje, vrednotenje, interpretiranje in raziskovanje dediščine, ohranitev dediščine ter preprečevanje škodljivih vplivov nanjo, upravljanje dediščine, omogočanje dostopa do dediščine ali do informacij o njej, njeno predstavljanje javnosti in razvijanje zavesti o njej. Prav tako so naloge javne službe vezane na upravljanje s premoženjem in pravicami intelektualne lastnine. Naštete so vse naloge javne službe v okviru tega področja, ki morajo biti opredeljene in so obvezni del vsakoletnega programa dela in razvoja in finančnega načrta Kobilarne Lipica.

Za primerno izvajanje vseh nalog javne službe se zagotavljajo sredstva na osnovi sprejetega programa dela. Nujno je potrebno okrepiti naloge, ki so povezane s predstavitvijo Kobilarne Lipica in njenih dejavnosti, povezanih s konjerejo, tako z vidika njenih prihodkov kot tudi z vidika predstavitvene funkcije in s tem dviga zavesti o pomenu Kobilarne Lipica. V tem pogledu je pomemben tudi izgled, ki ga obiskovalci zaznajo. Že veliko je bilo urejenega, precej pa je še potrebno urediti. Poglavitna naloga so ogledi same kobilarne in ogledi programa klasične šole jahanja in treningov. Slednje je odvisno od usposobljenosti konj. Posebno pomembna dejavnost v tem okviru je prodaja konj, semena in osemenjevanje. Prodaja konj je v zadnjih nekaj letih zelo slabe. Predvsem zaradi slabe oziroma pomanjkljive usposobljenosti konj za prodajo, kot tudi zaradi slabe promocije prodaje. Prav tako je potrebno poskrbeti za ostale rejce s prodajo semena in osemenjevanjem, s tem v zvezi je v načrtu tudi vzpostavitev centra za osemenjevanje, ki je potreben tudi z vidika genetske ustreznosti in genetske rezerve.

k 26. členu

Člen opredeljuje tržne dejavnosti, ki jih opravlja upravljavec Kobilarne Lipica. Tržne dejavnosti se na območju Kobilarne Lipica izvajajo že več kot 50 let in so logična nadgradnja primarni dejavnosti in odziv na želje in pričakovanja obiskovalcev in turistov. Z izvajanjem tržne dejavnosti se dodatno valorizira primarna dejavnost, s primernim poslovanjem pa bi lahko tudi delno razbremenila potrebe po proračunskih

sredstvih. Med tržne dejavnosti sodijo tudi nekatere, ki so tesno povezane z javno službo. Več poudarka je potrebno posvetiti šoli jahanja in turističnem jahanju, za kar obstaja tudi povpraševanje. Zaradi pomanjkanja kadrov so se te naloge v zadnjih nekaj letih izvajanje zgolj v minimalnem obsegu, tako da je prostora za razvoj še veliko. Uspeh dela gospodarske dejavnosti, ki je neposredno povezana z javno službo, v veliki meri temelji na izgledu in usposobljenosti konj in zaposlenih. Za razvoj tega dela dejavnosti ima Kobilarna Lipica vse naravne pogoje in dolgo tradicijo, potrebna pa je obnova dela infrastrukture ter primerno vodstvo, kadri in trženje. Večji poudarek je potreben na razvoju produktov, kjer je veliko možnosti tudi na kulturnem in športnem področju. V gostinski dejavnosti je potrebno predvsem modernizirati ponudbo, ki bo zasnovana predvsem na značilnostih ožje in širše okolice in na tradiciji. Kvaliteto celotne ponudbe je potrebno bistveno izboljšati.

IX. FINANCIRANJE

k 27. členu

V 27. členu so določeni vsi možni viri financiranja upravljavca Kobilarne Lipica. Sredstva za financiranje nalog javne službe bodo tako kot do sedaj zagotovljena iz proračuna RS. Glede na izkušnje v zadnjih letih, ko je bilo zaradi pomanjkanja sredstev oteženo izvajanje javne službe, je potrebno zagotoviti, da bo možno javno službo izvajati v celoti in na način, ki je v skladu s stroko. To pomeni, da je potrebno zagotoviti tak obseg sredstev, ki bo glede na obseg črede in obvezne naloge zagotovil primerno višino sredstev v skladu s potrjenimi pogoji in normativi. Če sredstev in kadrov še v naslednjih letih ne bo dovolj za izvedbo vseh nalog javne službe, tako kot stroka to predpisuje, lahko pride do bistvenega kvalitetskega poslabšanja črede, ki ga bo zelo težko, če ne celo nemogoče popraviti. Posledično lahko pride do težav pri rejskih knjigah, priznavanju izvornosti in vpisu v UNESCO. Javna služba bo financirana na osnovi letnega programa dela s finančnim načrtom, ki ga potrdi pristojni minister do začetka koledarskega leta. V primeru, da program do roka ne bo potrjen, bo javna služba financirana na osnovi začasne pogodbe v višini mesečno do ene dvanajstine sredstev ministrstva za ta namen. V primeru, da niti proračun ministrstva ni dokončno potrjen, je začasna višina odvisna od določil predpisov, ki urejajo javne finance.

Upravljavec Kobilarne Lipica ustvarja del prihodkov tudi v okviru izvajanja nekaterih nalog javne službe, ki so v določeni meri povezane s trgom (za obiskovalce...), vendar je bil ta del do sedaj še premalo izkoriščen, zato ga je potrebno čim bolj okrepiti, kar pa ne bo možno, če v prvi vrsti ne bo urejena problematika kadrov v okviru javne službe, zagotovljena primerna usposobljenost konj in ne bo razpoložljivih ustreznih finančnih sredstev. Pomemben vir pridobivanja sredstev morajo postati prihodki iz poslovanja tržne dejavnosti, kjer je cilj generiranje dobička, ki bi ga bilo možno usmeriti tudi v razvoj novih produktov povezanih z javno službo. Predvidena je tudi možnost financiranja preko dotacij, daril in drugi virov, ki pa predstavljajo zanemarljiv vir. Okrepiti bi bilo potrebno sponzorstva in sredstva iz tega področja, kjer pa so velika ovira predpisi o ravnanju s kulturno dediščino ter slaba podoba kobilarne zaradi dogajanj v zadnjih letih.

Upravljavec Kobilarne Lipica mora voditi računovodstvo ločeno po posameznih skupinah nalog (javna služba ločeno od tržne dejavnosti), pri čemer pa razmejitev skupnih stroškov naredi s pomočjo sodil, ki jih predhodno potrdi ministrstvo pristojno za turizem.

X. NADZOR IN KAZENSKÉ DOLOČBE

k 28. členu

Glede na dejstvo, da bo izvajanje javne službe financirano iz proračuna, je potreben nadzor nad izvedbo programa dela in porabe proračunskih sredstev. Ta nadzor bo izvajalo ministrstvo, pristojno za turizem.

k 29. členu

Ta člen določa pristojnost nadzora o izvajanju določb iz poglavja V. tega zakona, ki obravnava varstvene režime in omejitve oziroma prepovedi določenih ravnanj.

k 30. členu

Člen določa višino kazni za pravne osebe za prekrške iz 18. člena tega zakona in za odgovorne osebe pravne osebe, ki je storila prekršek.

k 31. členu

Člen določa višino kazni za fizične osebe za prekrške iz 18. člena tega zakona.

XII. PREHODNE DOLOČBE

k 32. členu

Določen je rok treh mesecev, v katerem mora ustanovitelj oz. v njenem imenu Vlada RS izvesti postopke preoblikovanja Javnega zavoda Kobilarna Lipica v družbo z omejeno odgovornostjo.

k 33. členu

Člen določa, da Vlada RS sočasno s sprejetjem sklepa o preoblikovanja Javnega zavoda Kobilarna Lipica v družbo imenuje tudi prve člane nadzornega odbora. Z dnem preoblikovanja preneha mandat obstoječim organom javnega zavoda, razen direktorju, ki nadaljuje delo kot direktor nove družbe in sicer do izteka mandata. Navedeno določilo omogoča nemoten prehod in iz javnega zavoda v družbo in nemoteno poslovanje in izvajanje aktivnosti.

k 34. členu

Določilo opredeljuje osnovne formalne pogoje, ki bodo omogočali prehod iz javnega zavoda v družbo tudi s knjigovodsko-računovskega vidika.

k 35. členu

Člen določa pravno nasledstvo za veljavne pogodbe javnega zavoda.

k 36. členu

Člen opredeljuje vpliv preoblikovanja javnega zavoda v družbo na zaposlene. V skladu z delovnopravno zakonodajo zaposleni ohranjajo pogodbene in druge pravice in obveznosti, kot so jih imeli pri javnem zavodu na dan preoblikovanja tudi v družbi, kot univerzalni pravni nasledniki. Direktor pripravi nov akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, ki se prilagodi glede spremenjeno organizacijsko obliko.

k 37. členu

Zaradi zagotavljanja nemotenega dela v prehodnem obdobju do sprejema novega pravilnika in imenovanja nove komisije nadaljuje svoje delo komisija, ki je veljavna v času sprejetja tega zakona.

k 38. členu

Zadnji Načrt upravljanja zavarovanega območja Kobilarne Lipica je potekel v letu 2014. Skladno z 60. členom Zakona o varstvu kulturne dediščine, je potrebno načrt upravljanja sprejeti za vse spomenike in spomeniška območja, ki imajo upravljavca. Načrt upravljanja mora pripraviti upravljavec Kobilarne Lipica v sodelovanju z vsemi ministrstvi, ki so pristojna za posamezno dejavnost oziroma naloge, ki jih izvaja Kobilarna Lipica. Kobilarna Lipica mora pripraviti usklajen Načrt upravljanja za obdobje naslednjih 5 let najkasneje v roku 6 mesecev po preoblikovanju javnega zavoda v družbo.

k 39. členu

Na potrebo po ustanovitvi osemenjevalnega centra v Kobilarni Lipica opozarja stroka že vrsto let. Prav tako na to opozarja tudi Komisija za letni pregled Kobilarne Lipica. Vzpostavitev osemenjevalnega centra je nujna za pridobivanje, konzerviranje, shranjevanje in distribucijo žrebčevega semena. Genetske rezerve – gensko banko slovenske populacije lipicanca predstavljajo živali Kobilarne Lipica. Kobilarna Lipica je kot strokovna ustanova zadolžena za ohranjanje in razvoj klasičnih lipicanskih linij in rodov na območju Kobilarne Lipica. Ker je Kobilarna Lipica izvorna kobilarna lipicanca in rejska organizacija, ki vodi izvorno rodovniško knjigo, je nujno, da rejski program zagotavlja obstanek pasme in zato je nujno, da upravljavec Kobilarne Lipica najkasneje v roku dveh let po ustanovitvi vzpostavi notranjo organizacijsko enoto Center za osemenjevanje.

k 40. členu

Tudi področje izvajanja preizkusov delovne uspešnosti posameznih živali se doslej niso izvajale redno ali pravočasno, zato se postavlja eno letni rok od uveljavitve zakona, za izvedbo vseh zakasnelih preizkusov delovne uspešnosti posameznih živali.

k 41. členu

Ta člen določa pristojnost nadzora o izvajanju določb iz poglavja VI. tega zakona, ki obravnava varstvene režime in omejitve oziroma prepovedi določenih ravnanj.

k 42. členu

Določeno je prenehanje veljavnosti Uredbe o razmejitvi premoženja na zavarovanem območju Kobilarne Lipica (Uradni list RS, št. 58/14).

k 43. členu

Določen je rok za uveljavitev zakona.